

A photograph of a winter landscape. The scene is dominated by snow-covered trees and branches, creating a dense, white canopy. A path or streambed leads from the foreground towards a body of water in the distance. The overall tone is cool and monochromatic, with various shades of white and light blue.

LIVON SANOMAT

Nro 3/2011

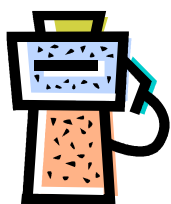
Irtonumero 8 €

Sisällys

Kyläpäällikön terveiset	3
Uuden kyläpäällikön terveiset	3
Livokas ry:n tiedot	4
Kuulumisia hankerintamalta	5
Urho Koivukankaan sotapäiväkirjat	6
Kalastuskunnan kuulumisia	7
Hirvijahdissa 2011	10
Uusia, vanhoja ja uusvanhoja työntekijöitä	11
Livokas ry:n lausunto VAPO OY:n Ahusuon turvetuotantohankkeen arviointiohjelmaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle	12
Illikaisten sukuseura perustettu	14
Valokuitua myös maalle?	15
Pientuulivoima - uusiutuvaa energiaa – mahdollista myös Livolla	16
Kylä jokivarressa ja alkaa L-kirjaimella?	19
Jumppauutiset	20
5-vuotiaan norjanharmaahirvikoiran kohtalo	21
Marraskuun ilmiöitä	21
Bioenergian edelläkävijät –hanke 2008 - 2011	22
Perhekahvilan syksy	25
Juutisen vanhoista erämaista	27
Ensikertalaiset poropaimennuksessa	28
Matkalaisten kuulumisia	31
Minnan päiväkirja 9.6. – 20.7.2001	32
Hirvipeijaat	35
Kauneimmat joululaulut joulupuurolla	37
Puhakan Puristuksen hieronta	37
Livokas ry:n varsinainen kokous Livon koululla su 9.10.2011 klo 12	38
Maa- ja kotitalousnaisten kuulumisia	39
Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2012	40
LASTENNURKKA	41
Hoitola Solivo	42
Ilmoitustaulu	43
Palveluita	44
Livolla tapahtuu	45

Kyläpäällikön terveiset

Nyt, kun vuosi alkaa olla loppuillaan, on aika kääntää katseita ensi vuoteen. Alkuvuodesta Livokkaalla on edessä keittiöremontti, joka toteutetaan talven hiljaisimpana aikana. Lintutorni nousee myös talven aikana ja polttoainejakelun saamme tämän vuoden puolella toimimaan, joten Livokkaan asiat ovat ihan hyvällä mallilla.

Olen luovuttamassa puheenjohtajan tehtävät vuoden vaihteessa. Kiitokset kaikille saamastani tuesta ja ahkerille talkoolaisille erikoiskiitokset! Toivotan myös onnea uudelle puheenjohtajalle alkavassa tehtävässä!

Alpo

Oikein Hyvää Joulua kaikille tämän lehden lukijoille,

*Alpo ja Aira
Kirsikankaasta*

Uuden kyläpäällikön terveiset

Hei livolaiset,

Sain yllättävän kutsun sieltä kyläkokouksestanne. Minua pyydettiin puheenjohtajaksi, vaikka tuntuu että juurihan siellä Alpo astui ruoriin. No.. Aika kuluu, ja Alpo on varmasti kyydittänyt kylää lujasti eteenpäin. Minua ei hirviästi tarttenut tehtävään houkutella. Aktiivinen hallitus tuntuu hoitelevan hommansa ja minä saan pakollisen syyn rueta taas kulkemaan siellä Livolla.

Oikein hyvää Joulua kaikille Livokkaan lukijoille ja näköstellään taas ensi vuonna!

Ari Puhakka

Joulutervehdyksiä

*Me käymme joulun viettohon
taas kuusin, kynttilöin.*

*Puun vihreen oksat kiedomme
me hopein, kultavöin.*

*Hyvää ja Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2012 kaikille!*

Liisa ja Niilo

Livokas ry:n tiedot

Kirsiojantie 31
93220 LIVO
puh. 050 – 5520 280 (tietotupa, kioski, kirpputori, suoramyynänti, kirjasto, lääke-
kaappi)
Tilinro: FI59 5360 0450 1581 37, BIC OKOYFIHH
Jäsenmaksu 5 €/vuosi
kotisivun osoite: www.livo.fi
sähköpostiosoite: [livokas\(at\)livo.fi](mailto:livokas(at)livo.fi)

Hallitus

Puheenjohtaja Ari Puhakka	p. 050 – 4030 055	ari.puhakka(at)ap-trading.fi
Varapuheenjohtaja Pirjo Tuovila	p. 040 – 7392 447	pirjo.tuovila(at)livo.fi
Sihteeri Anni-Inkeri Törmänen	p. 040 – 5457 162	anni-inkeri.tormanen(at)sotkamo.net
Jouni Puhakka	p. 040 – 0634 325	jspuhakka(at)gmail.com
Mikko Salmela	p. 040 – 0388 435	
Virve Stenius	p. 040 – 5065 194	virve.stenius(at)livo.fi
Rahastonhoitaja Minna Perttu	p. 040 – 5049 663	minna.perttu(at)livo.fi

Soitathan töissä käyville iltaisin tai viikonloppuisin.

LIVON MONIPUOLINEN SUPERMARKETTI AVOINNA

KIOSKIN, KIRPPUTORIN, LÄÄKEKAAPIN
SUORAMYNNIN, KIRJASTON
JA TIETOTUVAN AUKIOLOAJAT

1.1. - 30.4.2012

ma - la 10.00 - 18.00
su **SULJETTU**

(avoinna sunnuntaisin kelkkailuaikaan 12 - 16)

Kioskin, kirpputorin, suoramyynnin,
kirjaston, lääkekaapin ja tietotuvan

PÄÄSIÄISEN
aukioloajat

to 5.4. klo 10 - 18
pe 6.4. **SULJETTU**
la 7.4. klo 10 - 18
su 8.4. **SULJETTU**
ma 9.4. klo 12 - 14
ti 10.4. klo 10 - 18

Kioskin, suoramyynnin, kirpputorin,
lääkekaapin, kirjaston ja tietotuvan
JOULUISET aukioloajat

su 18.12. klo 12 - 14

ma 19.12. klo 10 - 18

ti 20.12. klo 10 - 18

ke 21.12. klo 10 - 18

to 22.12. klo 10 - 18

pe 23.12. klo 10 - 18

la 24.12. klo 10 - 12

su 25.12. **SULJETTU**

ma 26.12. **SULJETTU**

ti 27.12. klo 10 - 18

ke 28.12. klo 10 - 18

to 29.12. klo 10 - 18

pe 30.12. klo 10 - 18

la 31.12. klo 10 - 14

su 1.1. **SULJETTU**

ma 2.1. klo 10 - 18

ti 3.1. klo 10 - 18

ke 4.1. klo 10 - 18

to 5.1. klo 10 - 18

pe 6.1. **SULJETTU**

la 7.1. klo 10 - 18

Kuulumisia hankerintamalta

LIVON HARRASTEET -HANKE

Aikataulu: 3.5.2010-30.4.2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hankkeen avulla parannetaan alueella harrastusmahdollisuuksia ja sitä kautta viihtyvyys ja elämänlaatu paranevat. Hankkeessa toteutetaan suokohde laavulla ja lintutornilla, koulun rantaa kunnostetaan vene- ja kanoottirannaksi, hankitaan keramiikan polttouuni ja kiipeilyseinä, peruskorjataan kyläkeskuksen keittiö ja uusitaan liedet, lisätään lasten leikkipaikan välinevalikoimaa, laaditaan palvelukohteen opastus Ranuantien varteen sekä parannetaan kyläkeskuksen lämpötiloutta eristämällä ja säätämällä sekä uusitaan wc-kalustoa. Toiminnan avulla saadaan kylälle uusia palveluja.

Hanke on edennyt mukavasti kevään ja kesän aikana. Hankkeessa on tähän mennessä toteutettu:

- suokohde Vastasuon Vitikkosaareen
- koulun rannan ruoppaus ja laitureiden teko sekä veneiden hankinta
- lasten leikkipaikan monipuolistaminen
- palvelukohteen opastus Ranuantien varresta
- pannuhuoneen eristys ja wc-istuimien hankinta ja asennus

Suunnitelmissa

- suokohteen lintutorni 12/2011
- keittiöremontti 1-5/2012
- keramiikan polttouuni 8-12/2012
- kiipeilyseinä 1-4/2013

Lokakuussa on hankkeen ensimmäinen maksatushakemus lähetetty Jomma ry:lle ja sitä myöten ELY-keskukseen. Jomma ry:n kautta kaupungin rahoitusosuus on jo saapunut tilille. Maksatus näyttää siis ehtivän tilille ennen tammikuun alkua, jolloin koulun keittiön remontti alkaa.

Joulukuun aikana Alpo valmistaa lintutornia varten elementit kotirantteellaan ja kuljettaa ne sitten mönkijällä Vastasuolle. Ei varmaan pane pahakseen, vaikka joku kävisi kaverina auttamassa viimeistään siinä kuljetusvaiheessa.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Mukavalla mallilla siis hanke. Minna laatii keittiön kalusteista ja koneista lopullisia tilauksia aivan näinä päivinä, minkä lehdenteolta ehtii.

Anni-Inkeri

Urho Koivukankaan sotapäiväkirjat

Ajalla 5.3.1940 – 23.6.1941

7.6.1940

Jo vähin v.u.p. (se on: ei tarte vielä rivissä olla). Ruokahalua ei vieläkään, nyt pian 4 vuorokautta pitänyt olla aivan syömättä, mahtanee pian kummat tulla, kun ravinto on yksipuolista ja niukkaa, eikä saa sellaisia siviilimaito-ruokia, joita haluttas ja ehkä saattas syödä, joskus talosta olen saanu ostaa vähän maitoa. Lääkäreä ei myös ole koko varuskunta-alueella, joiain huonoimpia sairaita on joskus päässyt Kuusamoon syyniin, ovat huhunneet. Lääkärin pian tulevan tänne. Mutta todellisuudessa (nyt kun kuume on jo ohi), ei taitas hyvätä tarkastuksessa käynyt, sen takia, että pinnaajat ovat pilanneet niin tämän, kuin monen muunkin kohdan täällä, ja sitten monesti, todellinekin tarve pannaan pinnaukseksi, ja niine hyvineen palotetaan k.p. varustettuna takaisin (k.p. on kelpaa palvelukseen tai kovennettua palvelusta oikeammin. Sillä tällaisella on sitten huonommat mahdollisuudet loman saantiin y.m. Edelleen kylmä itä-pohjoistuuli, ehkä pian sataa lunta. Ei tainnut tulla oikeaa kesää nyt.

8.6.1940

Työpalvelusta, teltojen tekoa y.m. 9.6. ja 10.6. kova pohjoismyrsky. Lumiräntäsaide. Kun viime viikolla sattui varkaustapauksia komppaniassa, niin kompp.päälikkö julisti 7.6. alkavaksi ylimääräisiä santsitöitä ja 14 vuorokauden poistumiskiellon komppanian välittömältä alueelta, joka kielto peruuntui 9.6. sen takia, että tapaukset jo selvisivät.

Tupakkavaras ilmeni siitä, kun minä jo Kuusamossa näin yhden miehen, kun hän vohki asuntohuoneen kaapista yksityisiä savukkeita, epäilykseni ilmaisoin toisille ja niin hän lujille otettaessa tunnusti.

10.6.1940

Italia julistanut sodan Ranskaa vastaan. Lumiräntäpohjoismyrsky kesti 3 päivää (9-11.6), se aika enimmäkseen makoihtiin.

12.6.1940

Käytiin jälleen kenttälinnoitustyössä. Kuuleman mukaan pidetään II luokan nostomiehiä seuraavasti. 1904 syntyneet ja sitä vanhemmat 4 kuukautta. 1905 - 1908 syntyneet 8 kuukautta. 1909 syntyneet ja sitä nuoremmat luultavasti vuosi. (12 kuukautta). On jo lämmin kesäinen ilma. Miten kuluu tämä kesä? kun pitää täällä korvessa, orjuudessa olla! Ei siis toivoakaan pois pääsystä, ennen kuin miten lie tulevana talvena? Jos sinne asti eletään? Eikä tule sotaa tai muuta erikoista väliin. -- x

IRTOLEHDISTÄ TALLENNETTU:

14.6.1940

x - - Muutettiin taas eri komppaniaan, meitä enin osa joutui 2: seen komppaniaan. Osote on nyt K.p.k. 10 I 6903. On lämpimät ilmat nykyään, jonku verran tuulista, pohjoisen puolesta ja aivan pilvetöntä poutaa. On käyty kenttälinnoitustyössä.

16.6.1940

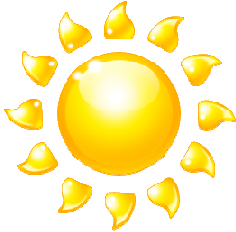
Olin vartiosta (Iivaaralla läpi yön auringon valoa). Kaukaa etelästä näkyy nousevan sankkoja savupilviä, luultavasti Suomussalmen tai Venäjän puolella metsäpaloja?

17.6.1940

Kuuma ilma, tuuli lännen puolella, ilma kirkas, mutta savun takia harmaan samaa, alkaa olla kuivuttua, ilma vain on aivan pilvetöntä poutaa. Liikkuu jälleen huhuja, että meidät taas siirretään, mutta minne? ei ole tietoa, kuitenkin luullaan, että osa Pudasjärvelle. Otettiin nimet kirjoille rokotusta varten, pelätään Lavantautia. Ruuat ovat olleet miltei koko ajan, mutta varsinkin täällä puolella, huononpuoleista ja yksipuolista ja siitä johtuneekin, että on paljon kuumesairautta y.m. Käytiin maastotaiteluharjoitusta. Ensikerran tälle kesälle uimassa käytiin Naamanganjärven.

18.6.1940

Edelleen kuuma ilma, pilvetön pouta, tukala olla harjoituksissa. Mieliä kauniista lämpimästä kesästä huolimatta, synkkä miltei toivoton! Kun kesä pitää viettää täällä aivan hukkaan. Ei ole tietoa, että päästäänkö siviiliin ja kotiin enää milloinkaan? Sillä Suomenkin asema on taas uhanalainen, sillä kaikkialla maailmassa, sodan liekit ovat leimahtaneet. Koko maailmassa on kuohunutta, pelkoa ja ahdistusta! Suuret valtakunnat jatkuvasti lyövät pienet kansat alleen. Nyt viime päivinä on Neuvostoliitto miehittänyt Viron, Latvian ja Liettuan ja kuka tietää milloin on meidän, Suomemme vuoro? Huhutaan, että Venäjä on konnuttu jo joukkoja rajan taakse? Isossa sodassa on Saksa lyönyt täydellisesti Ranskan pohjoisarmeijat, valloittanut Pariisin ja saartanut ja jopa saanut osia haltuunsa kuuluisasta Maginot-linjasta. Siis sodan kuvannollista kieltä puhuen. "Täydellinen todellinen jättiläismotti."

19.6.1940

Kuuma ilma. Hälyttäviä ja masentavia tietoja. Lomat peruutettu, nekin jotka viime yön aikana pääsivät lähtemään lomalle ovat joutuneet jo matkalta kääntymään takaisin joukko-osastoihinsa. Reserviläiset, myös (jotka osa, ovat vasta vähän aikaa saaneet olla kodeissaan, osa ei vielä kerennyt ollenkaan lähtemään) saavat käskyn (ovat jo voineet saadakin), jälleen ryhmittä asemiin, varmasti se tuntuu heistä ikävältä, jopa toivottomalta taas lähteä. He jotka jo talven saivat kestää kaikki sodan kauhut ja vaivat ja nyt jälleen on sama uhka edessä samalta vanhalta, ylivoimaiselta periviholliselta. Kuulon mukaan on taas käyty neuvotteluja Suomen ja Venäjän välillä jo parin viikon ajan, luultavasti poliittisista asioista ja niistä on vain joskus ylimalkaan muutamalla sanalla mainittu "kauppaneuvottelujen nimellä". Tällä tavalla tehdään "propagantaa" sodan hyväksi tosiasioitten salaamisella ja pimeämällä kansalta ja sotaväeltä. Sillä tosiasia Neuvostoliitto on vaatinut Suomea myös noudattamaan rauhanolehtoja ja sopimuksia mm. viimeistään juhannukseen mennessä, kotiuttamaan reservin ja sotaväen palauttamaan Suomen armeija rauhan aikaiselle vahvuudelle. Mutta mihin pyrkivät Suomen herrat? Sotaväkeä lisätään, reservi kutsutaan aseisiin ja kaikin tavoin varustaudutaan ja ärsytetään taas Venäjä hyökkäämään Suomeen, ja tämä koittuu varmasti Suomen tuhoksi ja perikadoksi.

Sillä vasta käyty sota köyhdytti ja heikensi Suomen kansaa ja asemaa.

Nälänhätä ja moni muu uhkaa myös ja kaikkein huonointa se, että varmasti ei ole enää kansa eikä sotaväkikään niin yksimielinen, eikä niin voimakas kuin talvelta ja tästä ei johto ja päällystö näytä olevan tietoinen. Kaikissa puheissa ja teoissa lietsotaan ja koetetaan innostaa sotaan, että tilaisuuden tullen isketään ja voitetaan, otetaan menetykset lisän kansa takaisin. Ei oteta huomioon ja laskelmiin näitä tosioita, että tosiasia Suomen kansa on tällä hetkellä todella väsynyt ja kykenemätön käymään edelleen toivotonta kamppailua ylivoimaista vihollista vastaan. Tätä en sillä kirjoita, että ilman muuta antauduttaisiin vieraan ikeen alle tai että heittäytyä vain lepäämään ja että puolustaisiin Neuvostoliiton asennetta ja vaatimuksia. Ei. Mutta syytä on Suomenkin puolella kun oikein seuraa nykyistä aikaa ja sen asettamia vaatimuksia ja ottaa kaiken huomioon puolin ja toisin. Sotaväki on ärtynyt ja kiusantunut ja johto luulee, että se on innokas ja yksimielinen käymään perässä, vaikka he minne johtaisivat ja käskisivät, näin on tosiasia asenne ja tilanne, kuin olen tähän koettanut kuvata. Lisäksi on Venäjä uhannut, että se tulee itse kotiuttamaan Suomen sotaväen ("juhannuslahja Suomen kansalle, niin kuin se on luvannut) ellei Suomi itse kotiuta.

20.6.1940

Oli jo raitimpi ilma jälleen. Muutto koko pataljoonalla Kemilän kylästä Kuusamoon päin, toistakymmentä kilometriä. Meidän (2) komppania majoittui Vantaan järven rannalle. Kuusamojärvestä Iijärven menevän 2 km pituisen Tukinsäntomaantien varteen. Tuli taas pahat rakot jalkoihin.

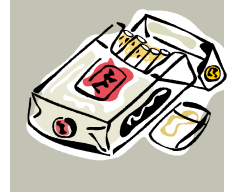
21.6.1940

Teltojen teko y.m. majoitusjärjestelyjä. Raitis ilma.

22.6.1940

Majoitusaluepuhdistusta, aseidenpuhdistusta y.m. töitä. Juhannusaattoilta. Ensimmäinen laatuun enimmälle osalle meistä, ei huvita liioin tämä Juhannus, täällä korvessa teltoissa vietettynä, puoliksi orjuudessa, huonoilla sapsukoilla. Aikoihin on eletty saattaa vain korkeintaan sanaa, se vain lohdutuksena, ettei tarte yksin olla. Lomankielto peruutus on kai muuttunut, koska tänään pääsi useita miehiä lomalle.

23.6.1940

Juhannusillanvietto Kuusamojärven rannalla. Oli I Pataljoonasta meidän (II) komppania. Ohjelmassa oli köydenvelto, nuolenheitto, viestinjaukku ja pussitaistelu y.m. kilpailuja. Ilmainen pullakahvitarjoilu kaikille. (II Pataljoonasta oli useampia komppanioita). Päivällä oli komppanian I, II, III ja IV joukkueiden välinen köydenvetokilpailu, jossa paras oli III joukkue. Pilveilevä sää, melko lämmin ilma.

24.6.1940

Juhannus. Kuuma ilma. Illalla ja yöllä. Kova ukonilma ja vesisade ensimmäinen tälle kesälle. Hukkunut jostakin komppaniasta täällä yksi mies uintireissulla. Juhannusjuhla pataljoonassa, yleensä täällä näissä juhlatapasissa pitää kulkea ja olla suljettuna.

25.6.1940

Lämmin ilma, ukkosta ja vesisadetta. Alettiin kenttälinnustustyöt täällä, Vanttajan rannalla (tulee pääpuolustuslinja).

26.6.1940

Kuuma ilma, ukkosta ja vähän sadetta. Todella kaunista ja saa sanoa, kultaista kesää nykyään on kosteaa ja lämmintä. Mutta kevätpuoli kesää oli taas pitkään kuivaa ja kylmää, niin että kasvillisuus on siitä kärsinyt. Kuulin taas huhuja, että meidät kaikki piakkoin lomautettaisiin pariksi kuukaudeksi ja siitä kans, että on todella vaara uhannut Suomea mm. Kuusamon kohdalla olisi ollut 200 000 ryssää odottamassa hyökkäyskäskyä (ja samassa suhteessa pitkin rajaa). Mutta että Saksa olisi uhkavaatimuksellaan ehkäissyt tämän hyökkäyksen (joka on ollut jo aivan napin kannalla) ja myös pakottanut ryssän vetämään joukkonsa pois Suomen rajalta. Useana yönä on pohjoisesta kuulunut kaukaista jymettä arvattavasti ryssät rakentavat teitä rajalle. M.m. Kuusamon kohdalle, ovat ryssät jo sodan loppuaikana rakentaneet 4 maantietä, mutta rauhan tultua eivät ehtineet näitä käyttää tarkoituksiinsa (joka on ollut hyökkäys Kuusamon kohdalla Ouluun ja näin katkaista Suomi).

27.6.1940

Olin taas vartiassa, kuuma ilma, ukkosta.

28.6.1940

Kuuma ilma.

29.6.1940

Vesisade, raittiimpi ilma. Tämä viikko Juhannuksesta on tehty kenttälinnustustöitä (korsuja ym.). Vrsinaiset harjoitukset näyttää nyt jääneen.

30.6.1940

Kaunis ilma, vähän raittimpaa.

Kalastuskunnan kuulumisia

Kalastusvuosi 2011 alkaa vedellä viimeisiä viikkojaan ja eletäänkin kalastuksen osalta loppoaikaa, eli veneet on nostettu jo aikapäiviä sitten talviteloille ja jääriitteet ovat pahimmoillaan. Pilkkijän kannattaa pysytellä vielä visusti rannalla. Kevään osakstenkokouksessa kalastuslupien hinnat päätettiin pitää edellisten vuosien tasolla, siis varsin kohtuullisina. Siitä huolimatta lupien myynti on edelleen laskusuunnassa. Syitä voidaan löytää useitakin, mutta suurin syy lienee viime kesän alati toistuvissa kesätulvissa. Useasti toistuneet runsaat sateet saivat aikaan korkeampia kesätulvia, kuin oli keväällä jäidenlähdön aikana. Paljon koskikalastusta harrastaneena kyllä tietää, ettei tulvivalle joelle kannata mennä virvelöimään.

Kuten jo edellä mainitsin, jäät lähtivät huhtikuun lopulla poikkeuksellisen matalan kevättulvan avustamina. Kokemus on osoittanut, että mitä pienempi kevättulva, sitä huonommin kutuhauki rantautuu rantaluhille. Piti kyllä paikkansa, kevään haukisaaliissa ei ollut paljon kehumista. Lahnan kutu ajoittui nyt tavanomaista aikaisemmaksi. Tuomi puhkesi kukkaan jo kesäkuun ensimmäisellä viikolla ja silloinhan alkaa lahnan kutu. Muis-tan nuoruusvuosilta, miten vanhat papat virittelivät silloin uutterasti lahnanrysiä pyyntiin ja suolasivat lahnasaa-liit syyskesän suolakalaksi. Nyt on toisin. Puikkaroin kiireesti väljykset seinälle jo kahden kokemiskerran jäl-keen, kun en tykkää suolalahnasta ja pakastaakaan ei lahnoja kannata, ei ainakaan pitemmäksi aikaa.

Syyspyynti olikin jo aivan eri luokkaa. Pidin verkkoja pyynnissä pyhäinpäivään saakka ja hauki liikkui ja kävi pyydyksiin yllättävänkin hyvin. Jo elokuun lopulla lähti myös kookkaita ahvenia ihan mukavasti. Olen ollut kirjanpitokalastajana Livojoella vuodesta 1982 alkaen, ensin Metsähallitukselle ja myöhemmin Voimalohi Oy:lle. Määrällisesti tämän vuoden kalansaaliit yltävät lähes vuoden 1991 tasolle, mutta laadullisesti ollaan kaukana niistä ajoista. Silloin saaliit painottuivat koskikalastuksen ansiosta harjuksiin ja taimeniin, nyt haukiin, mateisiin, ahveniin ja lahnoihiin. Elokuun Livon Sanomissa mainitsin, että "vaelluskalat" -projekti on kokenut voittamattomia ongelmia, kun Iijokisuulle ei ole nous-

sut kutulohia juuri lainkaan ja näin ollen tälle vuodelle aiottua merilohien siirtoa Livojoelle ei toteuteta ollenkaan, joten verkkopyynti on sallittua koko syyskesän. Voimalohi Oy istuttaa joka vuosi vesioikeuden määrääminä velvoiteistutuksina järvitaimenta ja harjusta. Harjusta istutetaan vuosittain 6000 - 7000 kappaletta. Maallikko saattaisi ajatella, että tuollaisen määränhän pitäisi jo jossakin näkyä, mutta kun ei näy. Syiden etsiminen vei aikaa yli kymmenen vuotta ja nyt syyt on saatu selville. Yksi syypää on joen runsastunut haukikanta. Laitoskasvatettu harrinpoikanen on helppo saalis runsastuneelle haukikannalle, hauet ahmivat suurimman osan istutetuista poikasista. Varsinainen syy löytyy uiton perkauksen jäljiltä entisöidyistä koskista. Koskien entisöinti on tehty puutteellisesti, osin virheellisesti ja koskista puuttuvat kutusorakot kokonaan. Luonnonkutu ei onnistu Livojoen entisöidyissä koskissa aivan joen latvavesiä lukuun ottamatta lainkaan. Nyt koskien entisöintikunnostukset pitäisi tehdä uusiksi, eli ainakin soraa täytyisi rahdata koskiin jostakin soramontuista, mutta mistä rahat?

Kalastuslakia ollaan uudistamassa, on oltu jo monta vuotta, mutta valmista ei näytä syntyvän, ei niin millään. Kalastuksen valvonnan osalta suunnitteilla oleva muutos otettiin käyttöön jo tänä vuonna ja ensi vuodelle tulee uutena muutoksena verkkomerkkien uudistus. Enää ei riitä, että verkossa on verkkomerkki, jossa on kalastuskunnan nimen lisäksi juokseva numero. Ensi kesänä vaaditaan merkki, jossa on myös pyytäjän nimi ja yhteystiedot, että sillä laila!!!

Kalastuslakiuudistus on vielä jossakin työryhmässä mietittävänä ja lähtee ensi vuoden puolella lausuntokierrokselle Eduskunnan käsiteltäväksi se ehtii aikaisintaan vuonna 2013, jos menee sitten eduskunnassa läpi laisinkaan. Sen verran asiasta on tihkunut tietoja että koko kalastuslaki uudistetaan siihen suuntaan, ettei paikalliselle kalaveden omistajalle, eli siis osakaskunnalle jää minkäänlaista päätäntävaltaa omistamallaan vesialueella.

Yksi uusi uhka Livojoelle ilmaantui tällekin vuodelle, kun Vapo Oy toi Ahosuon turvetuotantoaluehankkeen YVA-vaiheeseen. Kalastuskunta (osakaskunta) jätti oman lausuntonsa hankkeesta ympäristökeskukselle säädetyssä ajassa. Yksityisten mökkiläisten ja kyläläistenkin taholla on selkeitä vastustavia kannanottoja asiasta esitetty ja useita yhteydenottoja on ollut, varsinkin kesämökkiläisten suunnalta. Vastasuon ja Ruostesuon hankkeiden osalta voitaneen jo huokaista helpotuksesta. Ne hankkeet eivät todennäköisesti etene edes ympäristölupahakemusvaiheeseen.

Kalastuskunnan tämän vuoden taloudellista tulosta olen jo alustavasti laskenut sen verran, että reilusti plussalle päästään, pienentyneestä lupamyynnistä huolimatta. Viivan alle näyttäisi jäävän verojen jälkeenkin viitisensataa euroa. Joulukuun puolen välin tietämissä on vielä kalastusalueen kokous, jossa kaavaillaan koko Iijoen vesistön kalastusalueen ensi vuoden asioita ja toimintaa. Ollaan sitten taas monessa asiassa viisaampia.

Hyvää Joulua kaikille tasapuolisesti, niille, jotka tykkää kalastaa, kuin myös niille, jotka eivät tykkää kalasta eivätkä kalastamisesta!!!!

N. K.

Joulutervehdyksiä

*Rauhallista Joulunaikaa sekä
Onnea Uudelle Vuodelle!*

Bigitta, Matti ja Veera

*Hyvää Joulua ja
Rauhaisaa Uutta Vuotta!*

Ulla ja Heikki perheineen

Hirvijahdissa 2011

Lauantai 24.9.2011 ja klo 7.00. Kaunis syksyinen aamu, auringonsäteet kimaltelivat kasteisilla puiden oksilla, että parhain aloituspäivä alkavalle jahtikaudelle. Hyvissä ajoin hirviporukkaa alkoi kokoontua Hirvikodalle, punanuttuisia kavereita; syksyisin hirvijahdissa karaistuneita vanhempia ja nuorempia jahtimiehiä. Mikä saakaan miehen vuodesta toiseen lähtemään syksyn hirvijahtiin, poiskaan ei voi jäädä, veri vetää ja jahtiporukka on todella parhaita.

Savupiipusta nousee harmaa savu. Se on merkki, että joku aamuvirkku on ennättänyt virittää valkean sekä laittanut nokipannun tulelle lämpiämään. Jahtipäällikkö tarkastaa asemiesten paperit, että kaikki on asetusten mukaisesti kunnossa. Hirvikota on viimeistä paikkaa myöten täynnä punanuttuja, kai ainut päivä syksyn jahdin aikana, jolloin kaikki ovat yhdessä koolla. Puheensorina on kovaa, kun kaikki puhuvat yhteen ääneen, on hyviä juttuja ja iloista naurun rähäkkää. Porukka hiljeni, kun Alpo ilmoitti minuutin hiljaisuuden Urpo Pertun muistolle. Urpo siirtyi tuon ilmaisiin loppu kesällä. Hän oli hirviporukan ensimmäisiä jäseniä ja oli aktiivisesti mukana jahtihommissa syksyisin yli kolme vuosikymmentä. Niin ne rivit vain harvenee.

Kun sitten nokipannu kahvit oli juotu, kermakakun kera, otettiin jahtialueen kartat esille ja koirapartioille annettiin omat alueet ja ajometsästysporukka aloitti perinteisellä; Penikkasuon ja joen välinen maasto. Passipaikat ovat kaikille tuttuja, samoin ajomiesten ajourat. Alkumatka kuljetaan autolla, sitten reppu selkään, ase olalle, kävellen mennään tutun petäjän juurelle ja ollaan valmiina aloittamaan syksyn hirvijahti. Ennen ajon alkamista on sellainen hiljainen hetki kuunnella metsän hiljaisuutta ja tuulen huminaa. Tikka hakkaa vimmatusti puunkylkeä ja korpit ovat hereillä; ne aistivat, että hyvä ateria on tulossa. Ajomiesten torvet alkoivat soida, syksyn hirvijahti oli alkanut.

Aikaa kului noin parikymmentä minuuttia, kun ensimmäinen laukaus kajahtaa, kohta toinen ja vielä kolmaskin. Ensiksi tulee ajatus, että sattui vai oliko huti, toivotaan aina parasta. Odotellaan passipaikalla niin kauan, että ajomiehet tulevat näköselälle, sitten puretaan passitus ja keräännytään vaihtamaan kuulumisia, tuliko kaatoja vai oliko turhaa optimismia. Nykyisin kännykkäaikana tieto kulkee nopeasti ja tuli tieto, että peräkärriä tarvitaan. Se oli hyvä uutinen se. Mutta sitten, ennen ei ole sattunut käymään näin, kas kummaa, taas pääsi käymään niin.. Siinä hymistiin tyytyväisinä hyvin alkaneesta hirvijahdistä, kunnes Pertun Eino karjaisi, että tuolla menee hirvi ja toinen perässä. Todellakin, hirvilehmä meni ravia jängän reunaan ja vasa painelee perässä. Kyllä siinä jälleen kerran manattiin, lyötiin lätsää kenttään ja hirvi vei meitä jälleen kuin pässiä narusta. Jos passitus olisi ollut paikallaan, hirvet olisivat juosseet passimiesten syliin. Sovittiin keskenämme, että tästä emämunauksesta ei hiiskuta kavereille, ainakaan samana päivänä. Yki P., laittoi koirat tuoreille jäljille ja ei mennyt kuin muutamia tunteja, niin vasa roikkui nylkyliiterin orressa. Kellon viisarit näyttivät, että on iltapäivä - tietotoimisto kertoo - nylkyliiterille on tulossa hirvenpoikanen - joo - 284 kg ruhopaino. Ei muuta kuin orteen ja turkki pois. Taipapa roikkua orressa ruhoja viisin kappalein. Saldo on erittäin hyvä yhden viikonlopun ajalle.

Miehet nauttimassa hernekeittolounasta

Perinteiseen tapaan Kyläseura Livokkaan emännät tarjosivat hernekeittoa kyläläisille hirvijahdin alkamisen kunniaksi. Keitto oli erinomaista -- kiitoksia emännille maukaasta ateriasta!

Minja seuraa tarkasti hirven nylkemistä

mintä, hiki on virrannut ja kumisaappaat ovat hörpänneet vettä kerran jos toisenkin. Hirviäkin on tapettu. Jos kaikki kaadetut hirvet olisivat yhdessä kasassa, kasa olisi melkoinen, kymmeniätuhansia kiloja luomulihaa.

Jahtiterveisin,

Upi

Uusia, vanhoja ja uusvanhoja työntekijöitä

Olemme syksyn kuluessa joutuneet jättämään hyvästejä ”talon vanhalle kalustolle” (Irjan sanoja mukailleen..) ja riemuinneet uusien ja vanhojen tuttavuuksien saapumisista taloon. Onkin ollut hyvin haikaa hyvästellä ensin Jarmo elokuun lopussa ja sitten Irja kolme kuukautta myöhemmin. Molemmat ovat olleet Livokkaalle ja Koululle todella tärkeitä ihmisiä arjen pyörittämisessä. Heille kuuluukin SUURI KIITOS!

Vaikka haikeutta on ollut ilmassa hyvästellessä Irjaa ja Jarmoa, niin ilon aiheita on myös ollut. Ensimmäinen ilon aihe on ollut Salmelan Piia, jonka saimme töihin Koululle. Piia on melkoinen taituri mm. keittiössä, joten olemme saaneet jo maistella monenmoisia herkkuja. Ensitöikseen Piia joutuikin melkoiseen koetukseen eli leipomaan Irjan kanssa Romppätapahtumaan niska limassa ja vielä kauppiiaaksikin itse tapahtumaan. Mutta kaikin puolin oli hyvä reissu! Piia varmaan leipoo mielellään tilaustöitäkin....

Reilun kolmen vuoden tauon jälkeen saimme myös Juusolan Markun töihin Koululle. Markku on nyt viikon verran palautellut töitä ja talon tapoja mieliinsä ja näyttää hanksaavan hommat jo tässä vaiheessa melkoisen hyvin. Markkuhan oli mestari kuvien käsittelyssä ja olemme saaneet Koulun tulostinasiatkin kuntoon, joten nyt kannattaa käyttää tilaisuutta hyväksi ja tuoda kuvansa Markun käsiteltäväksi.

Melkoinen ilonaihe koko Livokkaalle ja koko Livolle on ollut myös Jarkon muuttaminen Koulun toiseen asuntoon kesän alussa. Jarkon kesä meni töissä Koululla, mutta syksy ei ole tainnut paljon muuttaa tilannetta, sillä Jarkosta on väkisinkin tullut Talon vakikalustoa. Melkoinen aarre suorastaan koko Jarkko. Jarkon taiteilemia joulukortteja löytyy muuten vielä muutamia myytävänä Koululta ilahduttamaan ystävien ja sukulaisten joulua!

Livokas ry:n lausunto VAPO OY:n Ahosuon turvetuotantohankkeen arviointiohjelman Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle

Ahosuo sijaitsee kaksi kilometrejä Pudasjärven Livon kylältä koilliseen. Suunniteltu alueen kuivatus tapahtuisi Koivuojaa ja Peuraojaa pitkin Livojokeen.

Livojokeen ei ole annettu yhdellekään turvetuotantoalueelle pitävää lupaa. Metsosuosta on vesioikeuden kielteinen päätös vuodelta 1994 ja Savisuosta, joka sijaitsee suhteellisen lähellä Ahosuon aluetta, on vesiylioikeuden päätös vuodelta 2005, jossa siihen aiemmin annettu päätös kumottiin. Iijoen vesistöalueella useita jokivarsia on jo turvetuotantokäytössä. Livojokivarsi on vielä säästynyt tältä toiminnolta ja se on tarpeen jättääkin turvetuotannon ulkopuolelle.

Livojoki on maakuntakaavassa arvioitu Keski-Livolle saakka arvokkaaksi vesialueeksi mm. joessa esiintyvän uhanalaisen jokihelmisimpukan vuoksi. Vesistö on myös arvokas kalavesi, ja sen varrella on vakituisen väestön lisäksi runsaasti vapaa-ajan asutusta.

Kyläläisten suhtautuminen hankkeeseen on hyvin kriittinen. Siksi lausummekin arviointiohjelmasta seuraavaa:

- 1) Hankkeen lähtökohdissa on ansiokkaasti referoitu Valtioneuvoston periaatepäätöstä Vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015 sekä Kansallista energia- ja ilmastostrategiaa. Hanke toimii kuitenkin tätä periaatepäätöstä ja strategiaa vastaan, koska turvetuotantoa suunnitellaan toteutettavaksi luonnontilaisella suoalueella (puolet suunnitellusta alasta) sekä sellaisella vesien ekologiselta tilalta hyvällä valuma-alueella, jolla ei ole aiempaa turvetuotantoa. Valtiovallan tavoite on ohjata turvetuotannon sijainti niin, että tuotannon haitalliset ympäristövaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset.
- 2) Ohjelman kohdassa 4.5 Muut turvetuotantohankkeet tulee selkeästi ilmaista, että Livojoen valuma-alueella ei ole yhtään turvetuotantoaluetta **vuonna 2011**. Koko Iijoen valuma-alueen käyttäminen vertailuna tässä yhteydessä on harhaanjohtavaa, joten tässä pykälässä käsiteltäköön vain Livojoen valuma-alueen turvetuotantoaluetietoja. Iijoen sivu-uomista vain Livojoki on luokiteltu erinomaiseksi ekologiselta tilaltaan.
- 3) Ohjelman kohdassa 4.4 Liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin olisi hyvä mainita Livojoen putaiden kunnostusaloite, johon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut lausuntonsa ja jonka kunnostushankkeen yleissuunnittelu on meneillään.

Lisäksi Iijoen kalastusalueella on toteutuksessa emolohen istutus Livojokeen, joka palvelee joen virkistyskäyttöä ja jokihelmisimpukan elinmahdollisuuksia. Myös tämä on hyvä lisätä myös tässä kohdassa.

- 4) Ohjelman kohdassa 6.1.2 Pohjavesi kerrotaan mm. Penikkakankaan pohjavesialueesta. Tähän on hyvä lisätä, että Livon vesiosuuskunnan vedenotto sijaitsee sillä pohjavesialueella. Suunnittelumääräyksissä mainitaan, että toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle veden hankintaan soveltuvista pohjavesialueista. Hankkeen vaikutusten arvioinnissa on hyvä ottaa kantaa myös tähän, että onko Ahosuolle suunniteltu turvetuotantoalue riittävän etäällä Penikkakankaan pohjavesialueesta.
- 5) Jokihelmisimpukkaa koskevat arviot kohdassa 6.1.4 ovat ylimielisiä. Erittäin kriittisesti uhanalaiseen eliölajiin suhtaudutaan siten, että tuhoutuu se kuitenkin. Tämä ei ole oikea tapa edistää lajin suojelua. Esim. emolohen istutus Livojokeen voi hyvinkin ehtiä pelastamaan raakkukannan. Lajin säilymisen Suomen luonnossa pitäisi olla kaikkien tavoite, myös Vapon.
- 6) Hankkeen vaikutuksia Elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen on kuvattu kohdassa 7.3.2. Melu- ja pölyvaikutusten arviointi on ulotettava Livon kyläkeskukseen saakka. Lisäksi Ilmastovaikutuk-

sisä vertailukohdaksi ei tule ottaa kivihiiltä, vaan toinen alueella mahdollinen energiamuoto, kuten ensiharvennuspuiden hakkeesta saatava energia.

- 7) Ohjelman kohdassa 7.3.3 Yhdyskuntarakenne ei ole otettu huomioon, että Livojokivarren osayleiskaavoitus on parhaillaan menossa. Jokivarsi on kohtuullisen taajaan rakennettu. Livon kylällä asuu noin 200 henkilöä ja kesäasutusta on runsaasti. Asutus keskittyy jokivarressa ranta-alueelle, koska kauempana joesta oleva maasto on suovaltaista. Tämän vuoksi joken laskettavat kuivatusvedet koskettavat suoraan kaikkia Livon kyläläisiä ja runsasta (n. 200 hlöä) vapaa-ajanasukkaiden joukkoa. Livon kylällä on säilynyt vanhastaan reipasta sosiaalista pääomaa. Kylätoiminta on aktiivista. Kylä valittiinkin Pohjois-Pohjanmaan vuoden kyläksi 2003.

Keräilytalous, marjastus, metsästys ja poronhoito ovat säilyneet osana livolaisten arkipäivää. Suo-alueita pidetään arvossaan hilla-, karpalo- ja metsästysmaina sekä porojen laidunmaina.

- 8) Hankkeen ihmisiin kohdistuvat vaikutukset (kohta 7.3.6) tulee selvittää kyselyllä koko Livon kylän laajuusena Ala-Livo mukaan lukien, koska mm. vesistövaikutukset ja liikenteen vaikutus ulottuvat kauas kohdealueelta.
- 9) Ajallisesti vaikutusten arviointi tulee ulottaa vähintään 10 vuotta eteenpäin siitä, kun varsinainen turvetuotantotoiminta alueella on päättynyt.

Livolla 25.10.2011

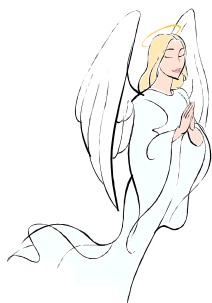
Alpo Turpeinen (pj.)

Anni-Inkeri Törmänen (siht.)

Joulutervehdyksiä

*Hyvää Joulua ja
Uutta Vuotta kaikille livolaisille!*

Irja Väärälä

*Hyvää joulua ja
Onnellista vuotta kaikille!*

Liisa Aho

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

Esteri ja Esko Riihiahho

Illikaisten sukuseura perustettu

Illikaisten suvun tapaamisjuhlahan pidettiin heinäkuun 10. päivä 2011. Pudasjärvellä Livon entisellä koululla Kollaja 5 (Illikainen 5). Silloin juhlaväki antoi valtuudet perustaa Illikaisten sukuseuran sekä valitsivat johtokunnan ja koolle kutsujaksi Raimo Illikaisen Rovaniemeltä (Pudasjärvi).

Melkoinen sakkii Illikaisia!

Kokoontuimme 29.10.2011 Livolle. Sukujuhlassa valituista henkilöistä kaksi on

kieltäytynyt tehtävistä omista henkilökohtaisista syistä, joten olemme täydentäneet nyt olevaa seuran hallitusta. Valittu johtokunta päätti perustaa Illikaisten sukuseura ry:n ja rekisteröidä sen.

Perustetun seuran hallitus on tehnyt seuraavat henkilövalinnat vuosille 2011 – 2014:

- puheenjohtajaksi T-tekniikko/eläkeläinen Raimo Illikainen Rovaniemeltä (Pudasjärvi)
- varapuheenjohtajaksi kiinteistöyöntekijä/kaupunginvaltuutettu Tapio Pohjanvesi Pudasjärveltä
- sihteeriksi suku- ja historiantutkija/eläkeläinen Paavo Lohvansuu Pudasjärveltä
- rahastonhoitajaksi eläkeläinen Kaarina Kouva os. Illikainen Ylikiimingistä
- muut hallituksen jäsenet ovat: Heikki Puolakka Kemistä, Jouko Viita-aho Ranualta sekä Tapani Pohjanvesi, Eeva Mäntykenttä ja Minna Perttu Pudasjärveltä

Kesällä 2014 pidetään seuraava Illikaisten sukujuhla ja sen yhteydessä on Illikaisten sukuseuran virallinen kokous, missä seuran jäsenet valitsevat keskuudestaan jälleen uudet toimihenkilöt seuralle.

Nyt perustettu Illikaisten sukuseura on kaikkien Illikaisten sukuun kuuluvien taikka Illikainen -nimeen kuuluvien yhteinen sukuseura. Eikä seurassa tulla erittelemään mitään eri sukuhaaroja erilleen toisistaan. Toivonkin, että seurasta tulee kaikkien yhteinen ja mieleinen seura, missä on kaikkien mukava tulla aina kolmen vuoden välein yhteiseen sukujuhlaan tapaamaan omia sukulaisiaan ja tuttaviaan.

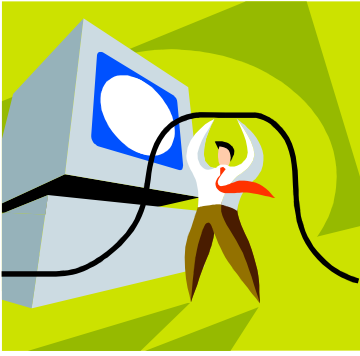
Hallitus päätti seuranjäsen maksuksi 10 euroa/vuosi. Sukuseuralle aloitetaan myös rakentamaan omia kotisivuja nettiin.

Olen erittäin iloinen ja otettu että saimme perustettua Illikaisten sukuseuran, sillä olenhan itse ollut erittäin aktiivinen asian eteenpäin viemisessä. Sekä omasta mielestä hyvien ystävien avustamana tehnyt työtä Illikaisen suvun tutkimisessa. Parasta aikaa kokoan Illikaisia samojen kansien sisälle, eli tekemässä sukukirjaa Illikaisista ja sukuun kuuluvista suvuista.

*Toivotan kaikille
Hyvää Joulun odotusta
sekä
muutenkin hyvää jatkoa ja terveyttä,*

Raimo Illikainen
Illikaisten sukuseura ry:n puheenjohtaja

Valokuitua myös maalle?

Tietoliikenne vaatii nykyään enemmän tiedonsiirtonopeutta. Huippunopeita laajakaistayhteyksiä on saatavilla vain suurimmissa kaupungeissa. Nopeat yhteydet on tarkoitus tuoda myös haja-asutusalueille.

Valtioneuvoston tavoite on, että Suomessa kaikki vakinaiset asunnot sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden vakinaiset toimipaikat ovat vuoden 2015 loppuun mennessä enintään kahden kilometrin etäisyydellä 100 megabitin yhteyden mahdollistavasta valokuitu- tai kaapeliverkosta.

Kiinteä valokuituliittymä on nopeudeltaan ja toimintavarmuudeltaan ylivoimainen – ja riittää kaikkiin nykyisiin ja tulevaisuuden nettipalveluihin ainakin 50 vuodeksi. Myös langaton yhteys paranee, kun kuitu saadaan lähemmäs tukiasemia.

Nopea valokuituyhteys parantaa yhteyksiä ja palveluja. Se korvaa perinteiset puhelin- ja nettiyhteyden kuin kaapeli-, antenni- ja satelliitti-tv:n. Liikkuvan kuvan laatu paranee, isojen tiedostojen lataaminen ja lähettäminen onnistuu paremmin sekä yhtäaikaista, erilaisia tietoliikennepalveluita toimivat sujuvammin.

Nopeasta yhteydestä on eräitä etuja, mm. yhdellä yhteydellä saa laajan palvelutarjonnan, hyvinvointi- ja terveyspalveluihin avautuu uusia mahdollisuuksia, etätyöskentely tehostuu ja koulutustarjonta laajenee, yrittäjien ja elinkeinoharjoittajien toimeentulo varmistuu, turva- ja valvontapalveluihin tulee uutta helppoutta ja luotettavuutta sekä palvelutarjonta lisää kunnan kilpailukykyä ja elinvoimaa.

Jouni

Joulutervehdyksiä

*Joulunrauhaa ja
Onnea tulevalle vuodelle!*

Taimi ja Aaro Perttu

*Hyvää ja kiireetöntä Joulua
kaikeille liivolaisille ja liivolaismielisille!*

Kokko Timppa

Pientuulivoima - uusiutuvaa energiaa – mahdollista myös Livolla

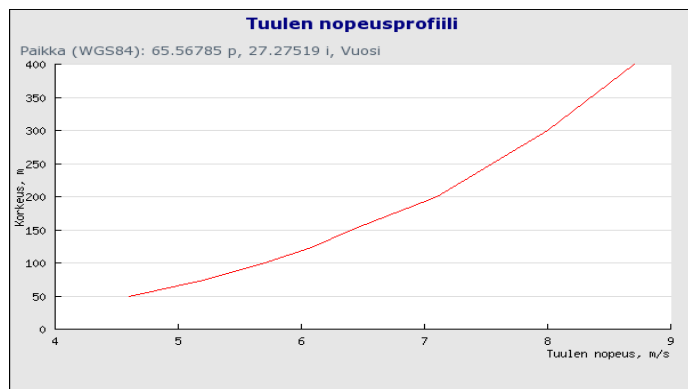
Uusiutuvan energian käyttö on ilmastonmuutoskeskustelusta saanut voimakasta tukea. Vaihtoehtoja on runsaasti ja valtiovallan tukipolitiikka on ohjaavana tekijänä merkittävä. Teknisesti toimivia ratkaisuja aurinkoenergian hyödyntämiseen on suoraan aurinkopaneelien tai epäsuorasti tuuli- tai maalämpöratkaisuin. Materiaalin polttoon keskittyvistä ratkaisuista puu on Suomessa luontevin ratkaisu. Muut biomassat jalostetaan pienimuotoisessa tuotannossa ensin biokaasuksi tai hiilletetään.

Sähkön hinnan ja siirtokustannusten noustessa vuosi vuodelta on monessa taloudessa alettu pohtia vaihtoehtoja energiantuotantomenetelmää. Samaan aikaan tietoa pientuulivoimailoitten ominaisuuksista ja valikoimista on tullut saataville entistä enemmän, joten sähköenergian kuluttajille on tullut erinomainen tilaisuus harkita pientuulivoimalaa omaan käyttöön.

Sähkösäätöiden suhtautuminen pientuulivoimaloihin ja mahdollisuuksiin kytkeä ne valtakunnalliseen jakeluverkkoon on parantunut huomattavasti viime vuosien aikana. Kysyttäessä mahdollisuuksista kytkeä pientuulivoimala jakeluverkkoon sähköyhtiöt toimivat aktiivisesti tarjoten riittävää tietopakettia asiasta ja antaen positiivisen vaikutelman suhtautumisesta asiaan. Kuntien ja kaupunkien rakennusvirastot ovat kiittävästi huomioineet mahdolliset pientuulivoimaloitten rakennushankkeet antamalla riittävästi tietoa tarvittavasta lupamenettelystä sitä tarvitseville.

Vasemmalla aksiaalinen pientuulivoimala ja oikealla radiaalinen pientuulivoimala (kuva: Windside Oy)

Tuuliturbiini on turbiini, jolla tuulen eli virtaavan ilman liike-energiaa muutetaan turbiinin akselin pyörimisenergiaksi eli mekaaniseksi energiaksi. Pyörimisenergia johdetaan akselin välityksellä ensin vaihteistolle, jossa pyörimisnopeus muutetaan suuremmaksi. Vaihteiston jatkona akselilla on edelleen sähköä tuottava generaattori. Mikäli energia käytetään suoraan esimerkiksi jauhinkivien pyörytykseen, käytetään nimitystä tuulimylly. Usein tuuliturbiinista puhuttaessa tarkoitetaan koko tuulivoimalaitosta, johon turbiinin lisäksi kuuluu mm. vaihteisto, generaattori, masto ja perustukset. Pientuulivoimalasta puhuttaessa tarkoitetaan yleensä tuulivoimalaa, joka on kooltaan alle 10 kW. Yleisimmän tuuliturbiinimallin rakenne on aksiaalinen, eli siinä ilma virtaa akselin suuntaisesti ja radiaalinen malli.

Livon tuuliprofiili (Suomen Tuuliatlas)

Suurten tuulivoimaloitten kannattavuusrajana pidetään 6m/s keskituulta 30m korkeudella (Motiva). Isossa mittakaavassa ei tuulivoima ole nykytiedolla kannattavaa Livolla, keskituulet puhaltavat 4,6 m/s 50m korkeudella ja 5.8m/s100 korkeudella.

Yhteenveto erikokoisista voimaloista ja niiden ominaisuuksista ja käyttökohteista

	Mini-voimalat	Pienet voimalat	Keski-kokoiset	Suuret
Nimellisteho kW	< 10	10 – 100	100- 1000	> 1 000
Käyttökohteet	* kotitaloudet	* maatilat	* isot maatilat	* kaupallinen tuotanto
	* kesämökit	* pienteollisuus	* teollisuus	* teollisuus
				* kaupallinen tuotanto
Napakorkeus	n. 10 metriä	n. 20 metriä	n. 20 -70 metriä	yli 70 metriä
Keskituulen nopeus arvio	4 m/s	4,6 m/s	4,6 – 6,0 m/s	yli 6 m/s
Pääomavaatimus	< 20 000 €	< 400 000 €	< 1 300 000 €	> 1 300 000 €

Lähde: Tuulivoimat tuotannon liiketoimintamallit ja -mahdollisuudet 2011 (Olli Koskinen, Niklas Frände)

Alla olevissa laskelmissa on tarkasteltu eri tehoisten pientuulivoimaloiden kustannuksia ja takaisinmaksu aikoja. Laskennassa käytetty koko vuoden keskituottona sisämaassa 0,2, (meren rannalla 0,4). Sähkön hinta arvioitu kevään keskimääräisenä kuluttajahintana 7,2 cent/kWh.

(Laskelmien lähteenä käytetty: Tuulivoimatuotannon liiketoimintamallit ja -mahdollisuudet 2011 (Olli Koskinen, Niklas Frände)

Esimerkki 1.

Haukka 500W tuulivoimala	
Kuvaus	500 W:n tuulivoimala
Tarvikkeet	Lataussäädin, kuuden metrin harustettu masto tarvikkeineen
Ominaisuudet	Nimellisteho 500 W (8 m/s) Huipputeho 700 W (11 m/s) Jännite 12 / 24 / 48 V Lapojen halkaisija 2,5 m Käynnistystuuli 2,5 m/s Käyttölämpötilaa ei ilmoitettu
Lisätietoja	Valmistaja/myyjä ST 1 Myrskysuojana sivuun kääntyminen Takuu ei ilmoitettu
Hinta (2011)	noin 1000 euroa
Laskennallisesti koko vuoden keskituotto =	0,2 x 500W=100W eli 100W x 365 x 24h / 1000 = 876 kWh 876 kWh x 7,2 snt/kWh = 63,072 Eur/v

Esimerkkitapauksessa saatu rahallinen hyöty on teoreettinen ja lähinnä suuntaa antava, sillä kyseessä oleva tuulivoimala on suunniteltu lähinnä mökkikäyttöön. Tästä huolimatta voidaan todeta, että kyseisessä käytössä vastaavan kaltainen 500 W:n pientuulivoimala riittäisi erittäin hyvin turvaamaan perusenergiatarpeen varsinkin jos riittävän akuston lisäksi järjestelmään liitetään aurinkopaneeli. Uuden mökin sähkösuunnittelussa tulee lisäksi huomioida sähköliittymän hankinta, joten vaaditusta mukavuustasosta ja tarvittavasta sähköntarpeesta riippuen esimerkkitapauksen tuulivoimala on hyvinkin kilpailukykyinen mökkikäytössä.

Esimerkki 2.

SWG 2kW	
Kuvaus	2 kW:n tuulivoimala
Tarvikkeet	Lataussäädin, yhdeksän metrin harustettu masto tarvikkeineen
Ominaisuudet	Nimellisteho 2000 W (9 m/s) Jännite 120 V Lapojen halkaisija 3,2 m Käynnistystuuli 2 m/s Käyttölämpötila -40 °C - +60 °C
Lisätietoja	Valmistaja/myyjä JN-Solar Saatavana myös 48 V ja 240 V versiot Takuu 2 vuotta
Hinta (2011)	2500 euroa
Esimerkkilaskelmassa on arvioitu teho sisämaassa, heikompiuulisella alueella ,kerroin 0,2 .	
Laskennallinen keskimääräisteho =	0,2 x 2000W= 400W
Vuotuinen kokonaisenergian tuotto =	400W x 365 x 24h / 1000 = 3504 kWh
Vuotuinen tuotto =	3504 kWh x 7,2 snt/kWh = 252,288 euroa

Laskelmissa on käytetty sähkön hintana 7,2 senttiä/kWh, joka on arvioitu sähkön ostohinta keväällä 2011. Esimerkkitapauksen tuulivoimala soveltuu jo sellaisenaan omakotikäyttöön. Sen tuotto ei riitä kattamaan kokonaan tarvittavaa energian tarvetta, mutta kattaa siitä kohteesta riippuen kohtuullisen suuren osan. Laitteiston takaisinmaksuaika kyseisessä esimerkkitapauksessa on noin 5 – 10 vuotta, riippuen hyvin suuresti laitteiston varustelutasosta. Laskelmassa ei ole huomioitu sähkön siirtokustannuksia, eikä muita rakennuskustannuksia, mutta laskelma osoittanee suuntaantavasti mahdolliset hyödyt.

Esimerkki 3.

EAGLEPOWER 10

Kuvaus	10 kW:n tuulivoimala
Tarvikkeet	Verkkoinverterti, joka tunnustelee jakeluverkon tilaa ja tahdistuu automaattisesti jakeluverkon rinnalle kiinteistöverkkoon, sekä 12 – 42 m ilman haruksia seisova masto
Ominaisuudet	Nimellisteho 10 000 W (9 m/s) Ulostulojännite 400 V (AC) Lapojen halkaisija 9,7 m Käynnistystuuli 2 m/s Generaattorin paino 1000 kg Käyttölämpötila ei mainittu Aktiivinen myrskysuojaus Maksimi selviytymistuuli 50 m/s
Lisätietoja	Valmistaja/myyjä Eaglepower Oy Takuuaikaa ei mainittu
Hinta (2011)	40 000 euroa (arvio), sisältää alv 23%, ei sisällä kuljetusta, perustusta eikä asennusta

Käyttötarkoituksena laitteistolla on mahdollisuus pienehkön maatilan energiatarpeen täyttö,

ylimääräinen sähköenergia voidaan syöttää jakeluverkkoon.

Laskennallinen keskimääräisteho = $0,2 \times 10 \text{ kW} = 2 \text{ kW}$

Vuotuinen kokonaisenergian tuotto = $2 \text{ kW} \times 365 \times 24 \text{ h} = 17 520 \text{ kWh}$

Vuotuinen tuotto = $17 520 \text{ kWh} \times 6,51 \text{ snt/kWh} / 100 = 1140,552 \text{ euroa}$

Laskelmassa oleva sähkön hinta 6,51 senttiä/kWh on Nord Pool –sähköpörssin huhtikuussa 2011 toteutunut spot-hinta Suomen hinta-alueella Malliesimerkissä voidaan selvästi havaita, että isomman kokoluokan tuulivoimalat ovat hankintahinnaltaan vielä suhteettoman kalliita. Kun pienemmissä tuulivoimaloissa päästään takaisinmaksuajassa parhaimmillaan 5 – 10 vuoteen, on takaisinmaksuaika malliesimerkin 10 kW:n voimalassa lähes 35 – 40 vuotta, mikä on ehdottomasti aivan liian pitkä aika.

Kuten laskelmista huomataan tuulivoiman pienkäyttö on mahdollista ja takaisinmaksuaika on suhteellisen lyhyt. Isompia tuulivoimaloita suunniteltaessa on suositeltavaa perustaa yritys, joka vastaa rakentamisesta, sähkön tuottamisesta ja –myynnistä sekä huollosta ja korjauksista. Yhtiömuotona voi olla esim. osakeyhtiö tai osuuskunta tms. Ennen tuulivoimalan rakentamista on selvítettävä mitä lupia ja selvityksiä pitää olla tehtynä. Rakennusvalvonta antaa mielellään ohjeita ja opastusta.

Kauko Tirola

Bioenergianeuvoja, bioenergian edelläkävijät - hanke

Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa

kauko.tirola@metsakeskus.fi

puh. 040 - 2171 945

Joulutervehdyksiä

*Rauhallista Joulua
ja
Onnellista Vuotta 2012!*

Anni-Inkeri ja Matti Törmänen perh.

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2012!
toivoo. Selena, Virve ja Mertsi*

Kylä jokivarressa ja alkaa L-kirjaimella?

Lokakuuisena aamupäivänä suuntasin autonkeulan kohti Livon kylää; Livokas ry:n järjestämille Ikäihmisten lomapäivälle. Kyläyhdistyksen puuhanainen Minna Perttu oli kutsunut minut vierailulle heidän lomapäivilleen. Ihanan kuttava tunne valtasi minut sitä mukaa, kun Livon kylätalo lähestyi. Enhän ollut aikaisemmin vierailut heidän lomapäivillään. Vastassa oli iloinen hyöriä ja pyöriä, herkullinen ruoan tuoksu ja mukava puheensorina täytti kylätalon.

Ruokailun jälkeen vaihdoin kuulumisia; minä osaltani kerroin kaupungin ajankohtaisista asioista ja omasta työstäni, vastaavasti sain kuulla osallistujien kuulumiset ja lyhyet elämäkerrat. Oli mielenkiintoista kuulla miten Livolla on eletty ennen ja eletään tänään; onnellisia ihmisiä kotikylällään. Kovasti on totuttu tekemään työtä ja yhteisöllisyyden merkitys huokuu jokaisen osallistujan sanoista. Kyläyhdistys yhdistää monia kyläläisiä, se on ihan selvästi kylän suuri voimavara. Touhukkaat ja aktiiviset ihmiset tekevät pyyteettömästi hartiavoimin töitä yhteisen hyvän eteen. Siitä voimme ottaa opiksemme ihan jokainen. Kuulumisten ja muisteloiden jälkeen jumpattiin hetken aikaa. Saatiin kroppaan lämmintä ja ruokaa sulateltua. Aivojumpaksi seliteltiin Alias-pelin kortteja. Sanaselitys-peli vei mennessään koko porukan; tätä pitää pelata uudestaan!

Tällä hetkellä "Harva-Paulan" työnkuva on hieman erilainen kuin viime vuonna. Syksyllä aloitin oppisopimusopiskelun tähdäten Nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajan tutkintoon. Viime vuoden pilottikokeilut ja kokemukset on koostettu hiljalleen kirjalliseen muotoon ja kokemuksista otetaan opiksemme. Minun työnkuvani on tällä hetkellä pitkälti verkostotyötä erilaisten vapaa-ajan toimintojen parissa. "Harva-silmälasi" päässäni katselen edelleen asioita. Mielenkiintoisena uutena asiana pidän mahdollisuuttani osallistua maahanmuuttotyöhön; jokaiselle jotakin - ajatuksella. Meillä Pudasjärvellä on hyvät mahdollisuudet tarjota mielekästä ja yhteisöllistä tekemistä kaikille halukkaille. Kylät ja kylillä asuvat

Paula Ylitalo

Livolaiset kuuntelemassa tarkasti Paulan kuulumisia

ihmiset ovatkin avainasemassa tässä asiassa. Toivoisin meidän kaikkien miettivän keinoja oman kaupunkimme markkinoinnissa muualta tulleille; kertoa kuinka Pudasjärvi on paras paikka elää ja asua. Positiivinen asenne ei vahingoita ketään, päinvastoin, se antaa mahdollisuuden kokea uusia elämyksiä ja ehkä uuden suunnan elämälle. Yhdessä voimme tehdä Pudasjärvestä entistä paremman paikan asua. Aktiivisella vaikuttamisella ja haasteisiin rohkeasti avoimin mielin tarttumalla, saamme aikaan paljon enemmän kuin yksin puurtamalla.

Toivotan kaikille Livolaisille oikein lupsakkata elämänmenoa. Teissä virtaa valtava voima ja huokuu luja eteenpäin vievä tahto. Ottakaa rohkeasti yhteyttä, jos tulee ideoita, ajatuksia, ihan mitä vaan. Lupaan osaltani viedä asioita eteenpäin niin hyvin ja niillä resursseilla, kuin taidan ja kykenen.

Paula Ylitalo
Vapaa-aikaohjaaja/ Pudasjärven kaupunki

*"Niin ääneti se leijaili taivaalta kohti maankamaraa,
kuin höyhen se laskeutui olkapäälleni,
tunsin sen koskettavan poskeani,
hentoinen hipaisu*

*Niin se hiljalleen valloitti tienoon,
antoi sille uuden värin
Toi tullessaan aavistuksen tulevasta,
valkoisesta maailmasta*

*Aina se on yhtä ihana,
yhtä henkeä salpaava esitys,
joka kerta ennen näkemätön,
ensilumi !"*

Paula

Jumppauutiset

Trikoita on nyt syksyllä paukuteltu pikkuporukalla ja vaikka sali ei natise liitoksistaan, niin hauskaa ainakin piisaa. Vammoilta ei valitettavasti ole välttytty, mutta milloinkas se urheilija tervettä päivää on nähnyt... Kovasti vain paranemisia tehopelaajalle!

Syyskauden lopetammekin jo 8.12. ja rauhoitamme joulun yhdessäololle sekä piparinpaistolle. Uusin kujein starttaamme 5.1.2012 ja keväällä ei sitten venkoilla, vaan lähdetään taas kinkun voimalla tehokkaasti rasvanpolttoon. Kevään ohjelmisto on suuntaa antava joka todennäköisesti vielä elää jonkin verran. Tulehan mukaan kuntoilemaan, iloiseen joukkoomme mahtuu vielä hyvin.

- 5.1. rasvanpoltto-DVD
- 12.1. tuolijumppa
- 19.1. ilmapallojumppa
- 26.1. korsettijumppa
- 2.2. välinekuntopiiri
- 9.2. painojumppa (omat puntit mukaan, myös pullot yms. käy)
- 16.2. minijalkkis + venyttely
- 23.2. kuminauhajumppa
- 1.3. juoksujumppa
- 8.3. aerobeat-cd
- 15.3. jumppapalloillaan (oma pallo mukaan)
- 22.3. narujumppa + naruvenyttely (oma naru mukaan)
- 29.3. kuntopiiri
- 5.4. keppijumppa
- 12.4. tehokkaasti bikinikuntoon-DVD
- 19.4. jalkapalloa ulkona (säävaraus)
- 26.4. kevätkauden päättäjäiset, leikkiä, iloa ja riemua

Jumpan hinta 2 euroa/kerta tai 20 euroa/kevät.

Sonja

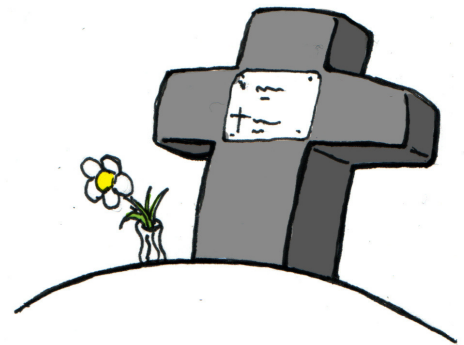
5-vuotiaan norjanharmaahirvikoiran kohtalo

Lauantaina 26. 11. Leo ja Esa olivat lähteneet hirvimetille Tikanpalon maisemiin.

Kirsitien varresta koirat lähtivät hakulenkille. Seurailin koirien liikkeitä kotoa Leon antaman karttapuhelimen kautta. Koirat hajaantuivat Läskitien yläpäässä. Pepi kierteli Nissinahon kautta Soinsuon laitaa ja Jone lähti Mäntyniemen kautta Kotisaareen ja sieltä Kirsisuota Kirsiojalle hirvenjalkia seuraten.

Lähdin paikalle kuulostelemaan joskohan siellä olisi haukku päällä, koska olin lähempänä kuin pojat. Tuulen ja myrskyn takia en kuullut kuin metsän huminaa. Seurailin kartalta Jonen mahdollista olinpaikkaa, kuitenkin siinä onnistumatta. Juoksin Kirsiojan törmä edes takaisin päätellen koiran joutuneen veteen. Yhtä äkkiä kuulin koiran vikinää ja haukkua, joka kuitenkin hävisi metsän huminaan. Tässä vaiheessa tutkapuhelimesta oli loppunut virta. Sain kuitenkin omaan puhelimeen ohjeita Leolta. Välillä Leon ja koiran välinenkin yhteys hävisi, palaten kuitenkin jonkun ajan päästä. Näitten ohjeitten mukaan juoksin ojan törmää alaspäin kunnes näin jotakin punasta ojassa, se oli Jonen tutkaliivi ja koira hukkuneena.

Ilmoitin surullisen uutisen Leolle ja lähdin kiertämään toiselle puolen ojaa sillan kautta ja sain urkittua koiran pois ojasta. Koira oli kulkenut jään alla useita kymmeniä metrejä virran mukana pullah-taen taas sulan kohdalla pintaan. Raahasimme koiran tien varteen ja seuraavana päivänä hautasimme Jonen metsän siimekseen.

Tällaista tuuria tällä kertaa.

Alpo

Marraskuun ilmiöitä

Täällä taas, vuoden paras aika! Luvan kanssa saa vetäytyä pirtin nurkkaan höpöstelemään omiaan. Huolestumista ehti herättää villat, joille ei vuodessa ollut tapahtunut mitään. Mutta se pyörii nyt, vai pitäisikö sanoa taas. Pääasia että pyörii, värttinä nimittäin. Muuten ei tule villasta lankaa eikä villa vähene, eli loppu. Sekin ehti huolestuttaa, kun lankakaan ei vähentynyt, lisääntyi vain vaikei kehrätty. Huikeat kolme sukkaparia on tälle syksyksi tehty ja kaikkiin piti saada uudet langat. Eihän ne valmiina odottavat koskaan sovi juuri niihin sukkiin... Langan ostoa ja villan hamstraaminen on nyt siis ehdottomasti kielletty siihen saakka, kunnes viimeinenkin kerä ja hahtuva on käytetty. Jos näkyy hyvin epämääräisiä neulete-keleitä liikkeellä, niin ne ovat sitten tästä talosta lähtöisin.

Ja asiasta ytimeen; joulusta on tulossa mahtava! Aion olla töissä, jos mahdollista, ja muuten vietän aikani siellä marattojen mainostamassa siivoamattomassa kaapissa. Olen siis marrasihminen, mutten jouluihminen. Jouluku alkaa minulla aattoiltana ja päättyy tapaninpäivän aamuna. Kuusi pihalle ja arki sisään! Mutta kuitenkin haluan toivottaa kaikille jouluihmisille ja muillekin oikein hyvää joulun aikaa. Nauttikaa, naurakaa ja pysähtykää hetkeksi, sillä onni asuu meissä jokaisessa ja haluaa tulla löydettyksi.

Sonja

Bioenergian edelläkävijät –hanke 2008 - 2011

Bioenergian pilottikylät – Livo

Väestö, kotitaloudet ja elinkeinorakenne

Kotitalouksia Livon kylällä on n. 90 vakituksia ja lähes saman verran vapaa-ajan asuntoja. Rehevän jokivarren ansiosta kylä soveltuu hyvin maatalouden harjoittamiseen. Tällä hetkellä kylällä toimii yhdeksän suurehkoa karjatilaa, joiden isäntäväki on nuorta ja toimeliasta. Muut kyläläiset hankkivat elantonsa pääosin kylän ulkopuolelta tai ovat jo päivätyönsä tehneet. Kylällä olisi kuitenkin hyvät mahdollisuudet toimia yrittäjänä esim. matkailu- tai kodinhoitopalveluja tarjoten.

Kyselylomake

Alueelle tehtiin asukaskysely toukokuussa 2010 ja 2. kysely elo-marraskuussa 2010 liittyen asukkaiden energiankäyttöön, energia-tietoisuuteen ja haluun kehittää omaa energiankäyttöään kestävämpään suuntaan. Vastauksia saatiin kahdessa eri kyselyssä yhteensä 21 kpl.

Pilottialueen energiantarve

Pilottialueen energian käytön jakaantuminen eri energiamuotoihin

Kyselyssä selvitettiin mm. kiinteistöjen lämmitysenergian käytön jakaantumista eri energiamuotoihin sekä sähkönkäyttöä. Vastaukset on koostettu alla olevaan taulukkoon ja verrattu myös vastaavaan valtakunnan tasoon (Lähde: Lämpöpumput ja niiden taloudellisuus ja ympäristöystävällisyys erillisten pientalojen lämmityksessä).

Lämmitysmuoto	% pilottialueella	% valtakunnassa
Sähkö	28	40
Öljy	0	22
Hake	10	Puu 28
Klapi	24	
Pelletti	5	
Maalämpö, ilmalämpöpumppu yms.	10	Muut 10
Jokin muu	23	0

Taulukko1. Eri lämmitysmuotojen jakaantuminen pienkiinteistöissä pilottialueella ja valtakunnassa

Jaottelu on tehty pääasiassa lämmitysmuodon perusteella. Täydentävänä lämmitysmuotona klapeja käytettiin kaikissa talouksissa, ilmalämpöpumppua 1 taloudessa sekä aurinkolämmitystä 1 taloudessa. Tyypillinen kohde on suora sähkölämmitteinen talo, jossa lämmitykseen kuluvan sähkön kulutusta pystytään huomattavasti pienentämään lämmittämällä uunia tai käyttämällä ilmalämpöpumppua.

Kyselylomakkeen tiedoista pystyttiin myös määrittämään keskimäärin kotitaloussähkön sekä pienkiinteistön lämmitysenergian käyttömäärät. Alla olevassa taulukossa on esitetty alueen keskimääräinen käyttösähkön ja lämmitysenergian kulutus/pienkiinteistö.

	Keskimäärin kWh
Käyttösähkö	5 266
Lämmitysenergia	19 162

Taulukko2. Alueella keskimäärin kuluvan käyttösähkön ja lämmitysenergian määrä/pienkiinteistö/vuosi

Pilottialueen sähkö- ja lämmitysenergian tarve

Pilottialueen kokonaisenergian tarve laskettiin kertomalla edellisessä taulukossa esitetyt pienkiinteistön keskimääräiset energiankäyttötiedot pilottialueen kiinteistöjen määrällä. Näihin tietoihin lisättiin erikseen yritysten ym. isompien energiankuluttajien tiedot siltä osin kun ne olivat saatavilla tai tulleet ilmi kyselyssä.

	KWh	MWh
Käyttösähkö	556 890	557
Lämmitysenergia	1 971 689	1 972

Taulukko 3. Käyttösähkön ja lämmitysenergian kulutus pilottialueella/vuosi

Saadaksemme tarkemman kuvan pilottialueen kokonaissähkönkulutuksesta voitaisiin lämmitysenergiasta erotella sähköllä tuotettu osuus 28% (taulukko1). Tällöin pilottialueen kokonaissähkönkulutukseksi tulisi 1 108 963 Kwh eli 1 109 Mwh. Tämän sähkön arvoksi tulee 110 896 €, sähkön hinnalla 10c/kwh.

Liikennepolttoaineet

Litrojen muuttamiseksi megawattitunneiksi käytettiin seuraavia energiasäilyttäjiä, bensiini 9 kWh/l ja diesel 10 kWh/l (Motiva).

	litraa/kiinteistö	MWh/kiinteistö	litraa/koko pilotti	MWh/koko pilotti
Bensiini	1 393	13	79 401	715
Diesel	1 961	20	94 128	941
Liikennepolttoöljy	4 400	44	41 700	417

Taulukko 4. Liikennepolttoaineiden käyttö pilottialueella

Pilottialueen Energiavarat

Livon metsäenergiapotentiaali

Livon metsäenergiapotentiaalin määrittämiseen käytettiin edellä kuvattuja arvoja ja oletuksia. Livolta löytyi ajantasaista metsävaratieta n. 42 % koko aineistosta. Ajantasaisella metsävaratiedolla tarkoitetaan tässä tapauksessa 10v nuorempaa metsävaratieta. Tämä pinta-ala yleistettiin vastaamaan arvioidun Livon kylän metsäpinta-alaa 6961ha.

Tulokset

Alla olevassa taulukossa on esitetty Livon kylän alueen metsäenergiapotentiaali. Taulukosta on nähtävissä että merkittävän metsäenergiapotentiaali löytyy ensiharvennuksilta ja nuoren metsän hoitokohteilta. Hakkuutähteiden ja kantojen merkitys on alueella verrattain pieni.

Tulokset pinta-ala 6961 ha.	m3 10 -vuotiskaudella	m3/vuosi	Mwh/vuosi
Ensiharvennukset m3	6902	690	1380
Nuoren metsän kunnostus	2257	451	903
Hak. Täht. Kuusi m3	987	99	197
Kannot Kuusi m3	1049	105	210
YHT.	11194,8	1345,2	2690
Hak. Täht. Mänty m3	812	81	162
Muut hakkuutähteet (suojuspuu, ylispuu, II ja III harvennukset)	1414	141	283
Kannot mänty m3	4472,67015	447	895
		Yht.	4030

Laskelmassa on otettu huomioon aiemmin luetellut metsänhoidolliset rajoitteet energiapuunkorjuulle. Energiapuun korjaamista ensiharvennuskohteilta kokopuuna, sekä energiapuunkorjuuta uudistusaloilta suositellaan vain kuivahkoille kankaille ja sitä rehevimmille kasvupaikoille. Livon alueella kasvupaikkatekijä rajaa tarkastellusta laskelmasta pois n. 2000 ha, joka on vajaa kolmannes koko tarkastellun alueen pinta-alasta. Tämä on varsin merkittävä tekijä, joka vähentää korjattavissa olevan energiapuun määrää. Laskelmassa puolestaan ei ole huomioitu korjuun kannattavuutta, osa metsäkuvioista voi esimerkiksi sijaita niin pitkän metsäkuljetusmatkan päässä, ettei niiden korjuu ole taloudellisesti kannattavaa.

Muut energiapotentiaalit

Peltoenergiapotentiaali: Laskelmissa on ajateltu että nykyinen viljanviljely sekä karjamäärä säilytettäisiin, mutta käytettäisiin kaikki pelloilla syntyvä biomassa tarkasti hyödyksi. Peltopinta-alaa Livolla on yhteensä n. 300 h.

Lanta:Lannasta olisi mahdollista tuottaa metaania 63 000 – 126 000 m³/Ch₄ yhdeksällä alueen karjatilalla. Joka vastaa pienimmällä metaanintuotolla 63000 litraa öljyä ja 630 MWh energiaa. (Lehtomäki, Paavola, Luostarinen, Rintala. s.19)

Poltettavat peltokasvit

Ruokohelpi: Aikaisin keväällä korjattuna soveltuu poltettavaksi lämpö- ja voimalaitoksessa. Ruokohelven keskimääräinen sato MWh:ksi muutettuna on n. 20-30MWh/ha. Ruokohelpi voidaan myös hyödyntää energiakasvina biokaasutus prosessissa, ruokohelvellä onkin erinomainen metaanintuottopotentiaali.

Olki: Voidaan polttaa energiaksi ja sitä saadaan n.10MWh/ha (keskisato 3tn/ha, lämpöarvo 3,5MWh/tn) (thermopolis.fi).

Biodiesel

Rypsi: teknisistä syistä voi viljellä maksimissaan n. 1/5 osalla peltopinta-alasta. Rypsin satotaso n.1tn/ha, yhdestä tonnista rypsiä on mahdollista saada biodieselä n.200–300 litraa riippuen rypsin öljysisällöstä sekä puristuksessa käytettävästä laitteistosta.

Biokaasu: Tuottaminen onnistuu yksistään lannasta tai biomassasta, mutta myös molempien sekoituksesta. Käytettäessä laskennassa timotei-apilannurmella keskisatona 5 tn kuiva-ainetta/ha saadaan metaanimääräksi 1750 m³ metaania/ha. Tämä puolestaan öljylitroiksi muutettuna vastaa energiasisällöltään n. 1750 litraa öljyä.

Tuulivarat: Suurten tuulivoimaloiden kannattavuusrajana pidetään 6m/s keskituulta 30m korkeudella (Motiva). Isossa mittakaavassa ei tuulivoima ole nykytiedolla kannattavaa. Livon keskituulet puhaltavat 4,6 m/s 50m korkeudella ja 5.8m/s100 korkeudella.

Turve: Turvetuotantoa ei lueta uusiutuvaksi energiamuodoksi. Turvetuotannosta vapautuvia suoalueita voidaan kuitenkin viljellä energiakasveilla. Alueelle on tehty GTK:n toimesta turvevarakartoitusta n. 1300 ha:n alueelle.

Yhteenveto

Energiapotentialit (Livo)	MWh
Metsä	2690 (4030)
Pelto	2200
Karjanlanta	630
Yht.	5520

Taulukko 4. Pilottialueella käytettävissä olevat energiapotentiaalit.

Käyttökohde (Livo)	Mwh
Käyttösähkö	557
Lämmitys	1 972
Liikennepolttoaineet	1650
Maatalouden moottoripolttoöljy	417
Yht.	4 596

Taulukko 5. Pilottialueen energiankäyttö

Tästä voimme päätellä että alueella on mahdollisuudet päästä omavaraisuuteen jo nykyisillä tekniikoilla. Liikennepolttoaineen(1650MWh/a) korvaaminen on näistä haastavin osa-alue, jalostamalla karjanlantaa ja timotei-apilaseosta (n. 1700 MWh /a) biokaasuksi olisi alueella siihenkin mahdollista päästä.

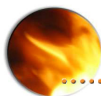
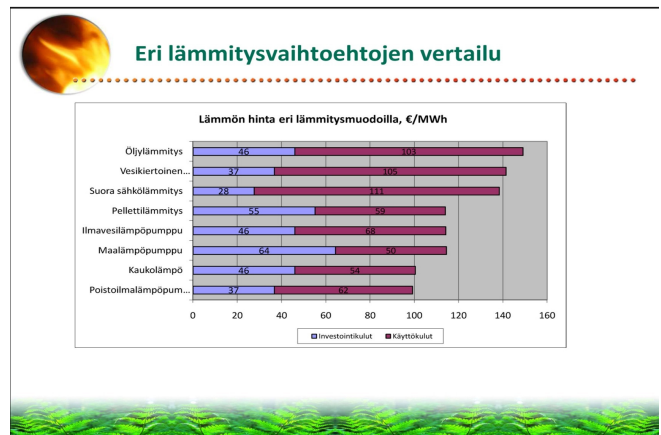
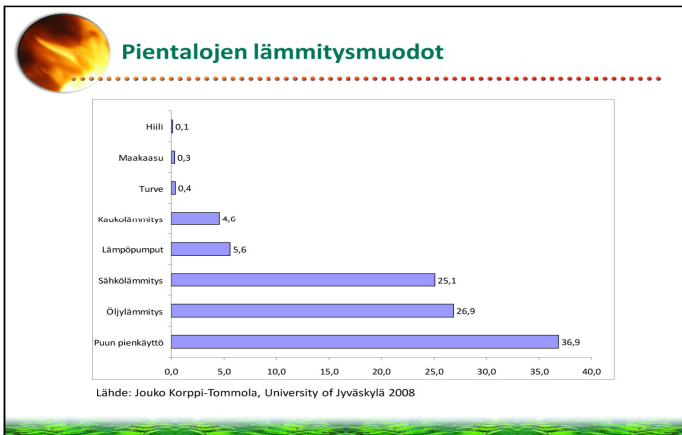
Alueen polttoainehuolto voitaisiin järjestää kokonaan biokaasulla mikäli esim. kesantoalat ja /tai tulevaisuudessa vapautuvat turvetuotantosuoat valjastetaan vihermassan tuotantoon ja rikastetaan karjanlantaa, jolloin metaanintuotanto kasvaa .

Voidaan kuitenkin todeta että alueen lämmön ja sähköntuotanto olisi huomattavasti helpommin korvattavissa pelto- ja metsäenergialla kuin liikennepolttoaineiden osuus. Lämmön ja sähkönkin osalta omavaraiseksi pääseminen vaatisi kuitenkin nykyisten lämmitysjärjestelmien uusimista ja oman sähköntuotannon käynnistämistä alueella. Energian hinnan jatkaessa nousuaan lähellä tuotetun energian kannattavuus kuitenkin jatkuvasti paranee.

Raportti on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa:

http://www.metsakeskus.fi/web/fin/metsakeskukset/PohjoisPohjanmaa/projektit/bioenergian_edellakavijat/etusivu.htm

Lämmitysjärjestelmän valinta

Energia-avustukset vuonna 2011

Lakiehdotus 2011

Enintään kaksi asuinhuoneistoa käsittävälle rakennukselle:

- avustus 25 %, jos energia-avustus myönnetään pienituloiselle ruokakunnalle (tulorajat)
- avustus 20 %, jos avustuksella tuetaan uusiutuvaa energiaa hyödyntävien lämmitystapojen käyttöönottoa olemassa olevissa asuinrakennuksissa (maalämpö, ilma-vesilämpöpumppu, pellettilämmitys)
- avustus 15 %, muut energiansäästötoimenpiteet (esim. vaipan lisäeristys, ikkunoiden uusiminen)

Kotitalousvähennysmahdollisuus työ kustannusten osuudesta

Tarkemmat säännökset avustettavista toimenpiteistä annetaan valtioneuvoston asetuksella vuodenvaihteessa. Ennen lain voimaantuloa aloitetut korjaustoimenpiteet eivät voi saada energia-avustuksia. Lain voimaantulon jälkeen kunnat voivat antaa ennakoaloituksia.

Lähde: Popento.fi

Lämmitysjärjestelmän vaihtoa suunniteltaessa, kannattaa ottaa yhteyttä kaupungin rakennusvalvontaan. Heillä on tieto eri tukimuodoista, mitä piirustuksia ja selvityksiä tarvitaan ennen kuin työt aloitetaan.

Kauko Tirola
Bioenergianeuvoja
Bioenergian edelläkävijät-hanke
Metsakeskus Pohjois-Pohjanmaa
kauko.tirola@metsakeskus.fi
 puh. 040 - 2171 945

Perhekahvilan syksy

Jo mukavaksi perinteeksi muodostunut perhekahvila avasi tänä syksynä ovet kaksi kertaa. Tätä kirjoitettaessa toinen, jouluihin kahvila, on vielä tuloillaan. Syyskuussa (24.9.) retkeilimme Livon Vitikkosaassa. Lähdimme autoilla Livon koululta ja ajoimme pitkospuiden äärelle. Siitä sitten kävelimme pitkospuuta pitkin 1,5 km saareen upean suomalaisen ympäröimänä.

Makkarakin paistui Vitikkosaassa!

Retki oli aikuisten suosiossa, syyspäivää oli viettämässä 9 henkilöä. Perillä paistoin makkaraa ja seikkailimme luontopolulla. Päälle päätteeksi lähdimme vielä Seurojen talolle hernekeitolle ja vastaanottamaan hirviporukkaa, jolla oli heti hirvenmetsästyksen aloituspäivänä tuomittu 4 hirveä.

Tulevana lauantaina (26.11.) kokoonnumme jouluisissa merkeissä, eli askartelemme joulukoristeita ja leivomme torttuja.

Perhekahvila on Livokkaan ja yhteistyössä järjestämä kohtaamisen kaikille perheenjäsenille, Perhekahvila onkin kiitettävästi leikki-ikäisiä, koululaisia, nuoria, Perhekahvilassa on aina mukava ollut auki periaatteella:

... mutta Lukelle ne ei makkarat kelvanneet!

Perhekahvila on retkiä lukuun on siten tavoittanut mukavasti vielä tulla perheitä muualtakin. työssäkäyvät ja koululaiset kevättä on jo suunniteltu sen Kettumäen kotieläinpihassa.

Pudasjärven Perhekeskustiedustuksen mispaikka perheille. Kahvila on auki joita yhteinen puuhastelu kiinnostaa. tavoittanut eri ikäisiä: mukana on ollut vanhempia ja isovanhempia. ja kiireetön tunnelma. Kahvila onkin puuhataan niin kauan kuin jaksetaan☺

ottamatta pidetty aina Livon koululla ja Livon alueen perheitä. Mukaan voisi Kokoonnumme aina lauantaisin, eli pääsevät hyvin mukaan myös! Tulevaa verran, että retkeillä voisi ainakin

Lämpimästi tervetuloa kevään perhekahviloihin, aikatauluista ilmoittelemme myöhemmin!

Mira Kempainen

Jouluisissa perhekahvilassa la 26.11.2011 oli mukana askartelemassa mm. Irma ja Taimi kynttiläläyhtyjä, Juho,

Juutisen vanhoista erämaista

In ja Pudasjärven syyskäräjät 1749 sivu 671:

1/6 manttaalin kruununtilan haltija Kollajan kylässä ja Pudasjärven Pitäjässä, Tuomas Juutinen tuli esiin, valituksin sen johdosta, että eräs irtolainen, Juho Holappa nimeltään, oli asettunut Juutisen kalavesille Livonjärvellä eli alapuolelle Koskenniskasta, sekä sitä paitsi omavaltaisesti ottanut itselleen vapauden mellastaa kalavehkeineen ja pyydyksineen Kellinperässä, Ruonalammassa, Ruonasuossa, Laivajärvellä sekä Livonjoessa alemmasta Lehmi-koskesta aina ylimmäiseen Kynäskoskeen, joihin edellä mainittuihin kalastuspaikkoihin Tuomas Juutinen kertoo omistaneensa Lailliset Dokumentit ja Tuomiot, mutta ne sen johdosta että yksi hänen Aittansa vuonna 1747 Talvella oli vahingontulessa palanut tuhaksi, olivat tuhoutuneet ja palaneet, ja että vaikka mainittu Juho Holappa, ei ainoastaan Kruununvoudin, vaan myös Kuusamon Pitäjän Lautamiehen Antti Koskelan toimesta on tullut haastetuksi Laillisesti vastaamaan Juutiselle tässä Jutussa, niin ei hän ole tullut paikalle vaan laiminlyönyt Haasteen; kuuluen jo mainittu Juho Holappa rakentaneen itselleen huoneet Livonjärvelle kolme peninkulmaa tälle puolen Kuusamon ja Pudasjärven välillä juoksevaa rajaa, sekä ottaneen itselleen yhtiökumppaniksi erään Olli Luukkoseksi mainitun, joiden molempien sanottiin olevan syntyneen tässä Pohjanmaan tuomiokunnassa, mutta ei Henkikirjoitettuja, vaan irtolaisia, jotka eivät mitään veroja maksa sinne eikä tänne.

ässä tapauksessa päätettiin, että Kihlakunnan Oikeus kylläkään ei osaltaan voi muuta keksiä, kuin että Juho Holapan Livonjärvelle pystyttämä Torppa, verollepanemattomana sekä Veroamaksavalle Talolle haitallisena, pitäisi repiä, ja Juho Holapan yhtä hyvin kuin Olli Luukkosenkin, jotka ovat irtolaisia, olla kirjoitettuja ja omiaan Sotilaiksi; mutta kun kaikki sellainen kuuluu Kuninkaan Käskynhaltijan määräysvaltaan, niin tulevat tässä jutussa Juho Holappaa vastaan esitetyt valitukset kaikessa nöyryydessä alistetuksi Korkeajalosukuisen Herra Maaherran ja Ritarin armolliseen harkintaan ja hyväksyntään.

Juutinen ja Puhakka ovat saaneet ainakin kaksi vuosisataa käyttöä kalavesiä Maanselälle asti, mutta sitten Kuusamosta päin työnnettiin rajaa kolme peninkulmaa Livojärvelle päin.

Kuusamon historia s. 192:

1780 - ja 1790 -lukujen vaihteessa käytiin Matti Kynsijärven ja Juho Holapan kesken ankara kalavesikiista Livojärvestä. Tuohon aikaan Livojärvellä oli jo hyvin vahva kuusamolainen asutus –Vasaraperän Hirsiniemi ja Holappa sekä Posion Kellinsalmi (Kellinsalmessa asui Paavo Holappa, joka oli Juutisen mainitseman Juho Holapan veli). Tämä kiista päättyi 1791 Kuusamon käräjillä sopimukseen, jonka mukaan raja kulki Siltinkilahdesta Kellinsalmen niskaan. Tämän länsi- ja pohjoispuolella kalasti Holappa (Juutisen vastapuolen Juho Holapan samanniminen poika) sekä itä- ja eteläpuolella Kynsijärvi. Sopimus tuli sitomaan myös tulevia sukupolvia. Jos jompikumpi osapuolista ylitti tuon rajan, hän menetti kalastusoikeutensa koko Livojärveen.

Olli Luukkosen pojanpojanpoika Antti Jaakonpoika Puolakanaho tuli sitten lähemmäs sata vuotta myöhemmin Livolle Kirsilään Salmelan torppariksi.

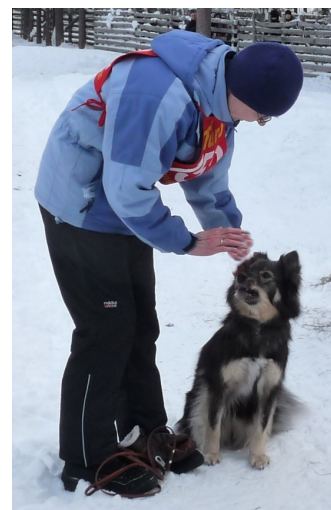
Paavo Lohvansuu

Ensikertalaiset poropaimennuksessa

Oltiinpas maaliskuussa 2010 Niehkan kanssa Korentokankaan poropaimennustapahtumassa täällä kotipitäjässämme.

Niehka ei ollut koskaan ennen nähnyt poroja lähietäisyydellä kuin keran hetken hihnassa ollen (Käytiin luvan kanssa Yli-Livolla Pohjanveden Hannun poroja moikkaamassa). Ja minä en ollut koskaan ennen nähnyt poropaimennusta, en edes videolta. Sinne vaan kokeeseen mentiin, me kaksi ummikkoa.

Ensin testattiin liekaporon kanssa: Niehka kiinnostui, alkoi haukkua ja oli hallinnassa. Se meni hyvin. Sitten puolen päivän jälkeen alkoi tyttökoirien paimennuskokeet. Jännitin niin kauheasti, että tuntui, että aivot ja kroppa olivat hyytyneet ihan toimimattomiksi. Sanoinkin ennen vuoroamme, että varautukaa siihen, että saatte hakea pyörtyneen ohjaajan sieltä aitauksesta pois.

Ajokäskyn odotusta

Kokenut lappalaiskoira kasvattaja Kirsti Hassinen antoi aidan ulkopuolella vielä neuvojaan minulle kokemattomalle, että miten ohjaajan kannattaa käyttäytyä siellä aitauksessa. Neuvoi mm. että kun koira on kokoamassa ja paimentamassa porotokkaa, niin ohjaajan ei kannata huudella kehumisia sille, koska koiralla saattaa työ häiriintyä. Että kannattaa antaa koiran tehdä työtään rauhassa. Yritin painaa mieleeni hänen neuvojaan ja ohjeitaan (Lämpimät kiitoksemme Kirstille kaikesta tuesta ennen koetta ja vielä kokeen jälkeenkin).

Niehka vie porot kirnuun

Niin mentiin aitaan tuomareitten luo. Niehka rauhoittui istumaan hiljaa paikalle ja lähti luvan annettuani salamana juoksemaan poroja kohti. Meni yksin itsevarmasti hakemaan porot aidan toisesta päästä ja paimensi ne sieltä hienosti. Toi ne yhtenä tokkana sieltä kovaa vauhtia ja vei suoraan aitauksen toiseen päähän ja portista kirnuun. Mutta mutta mutta...kuinkas sitten kävikään, meni itse perässä sinne... Enpä saanut pysäytettyä sitä siitä innokkuuden hurmasta. Eikä poromieskään ennättänyt laittaa porttia kiinni porojen ja Niehkan välistä, vaikka kovasti yrittikin. Näin vaan silmissäni näyn, että Niehka olikin yks kaks siellä portin toisella puolen porojen kanssa, hups heijaa. Kirnuun ei saisi koiran mennä.

Olin siinä itse jossakin välissä kontallaan kinoksessa, kun jalkanikin sotkeentuivat kummasti sekaisin. Lieneekö nekin olleet jännityksestä hyytelönä. Mitähän lienee katsojat ja tuomarit ajatelleet Niehkan ohjaajasta...Korvat punaisena voin vaan kuvitella...

No, tulihan se Niehka sitten sieltä kirnusta pois, kuulemmas muutama poro mukanaan (itse en muista jännitykseltäni niin tarkkoja yksityiskohtia), kävi maahan makuulle, kun käskin sen pysähtyä ja menin itse sen luo. Siinä sitten ihan ajattelemattomuuksissani laitoin Niehkan hihnaan

kiinni. Niehka kyllä osaa tarpeen vaatiessa seurata ja tulla mukana ilman hihnaakin, se on totiksesta ja agilysta tuttua juttua.

Tuomarit pyysivät sitten toisen paimennuksen. Niehka odotti rauhassa istuen, lähti taas heti vauhdilla käskystä liikkeelle, haki jälleen yksin ja itsevarmasti porot, teki paimennuksen yhtä hyvin ja haukkui nytkin koko työnsä ajan paimennushaukkuaan. Sitä paimennushaukkua en ollutkaan koskaan ennen Niehkalta kuullut. Se oli kyllä aivan erilaista kuin normaali haukku. Tuomareitten käskettyä pysäyttää koiran, sain Niehkan pysäytettyä melkein pä lennosta ja sain sen kiinni.

Niehka - poropaimen

Niehkalla riitti kunto loistavasti loppuun asti ja olisi varmasti jaksanut juosta vielä muutaman kierroksen lisääkin. Olin NIIN tyytyväinen Niehkan tekemään paimennukseen. Tuntuihan se mukavalta saada aidan ulkopuolella koiraihmisiltä onnitteluita Niehkan tekemästä paimennustyöstä. Kirstikin siellä sitten kertoi kuullensa, että monien mielestä Niehka on työskennellyt tosi hienosti.

No, sitten päivän lopuksi alkoi arvostelu papereitten jako. Voi sitä Niehkuliinin paperia, siinä oli vaan merkitty, että koe keskeytetty ja hylätty. Siinä sitä paperia monet tulivat sitten kovasti ihmettelemään, että miksi siinä oli keskeytys merkintä, kun sellaista ei oltu missään vaiheessa kerrottu minulle ja Niehkahan teki kaksi paimennusta niin kuin kaikki muutkin kokeessa olleet koirat. No, niin se vaan oli ja se piti hyväksyä. Mutta olipas tuomareillakin tullut virhe... ei ollut ruksia edes siinä, että koira ei pysähtynyt kurnun portilla ☺.

Olisihan se ollut mukava saada kaikki arviointikohtat Niehkulin tekemästä paimennustyöstä. Mutta saatiinkin vaan työpötyhjää paperi kotiin viemisiksi.

Tiesinhän minä sen, että kurnuun meno on virhe, sinne koira ei saisi koskaan mennä. Mutta se asia oli pelkästään minun syyni ohjaajana, kun en saanut pysäytettyä Niehkaa siitä paimennushurmasta. Mistäpäns ensikertalainen koira sen tiesi, ettei portista saa mennä. Ohjaajan se asia pitää hoitaa ja hallita ja saada koiran korvat aukeamaan ohjaajan pysähtymiskäskylle. Mutta kun ohjaaja oli jännityksestä aivan ulalla, niin portista mentiin ja vauhdilla.

Niehka hymyilee, paimennus on tehty

Eipä tullut ohjaajalla mielenkään, että olemme opetelleet koirun kanssa SEIS -käskyn aika varmaksi täyskäännöskäskyksi. Eikä tullut sekään mieleen, että TÄNNE -käskyn lisäksi olimme opetelleet, että Niehka tulee luo pilliin puhaltaessani. Siellä vaan pilli lojui taskun pohjalla toimettomana. Puhumattakaan siitä, että olisin muistanut, että taskussa oli lihapullaa ja makkaraa houkuttimeksi ja palkkioksi. Tätä se jännitys teettää ensikertalaisille.

Mutta onneksi minun ei tarvinnut juosta siellä Niehkan kanssa ympäri aitausta poroja hakemassa ja hoputtamassa koira, että tule tule poroja hakemaan. Ei tarvinnut opastaa ja ohjata, että miten niitä elikoita paimennetaan. Siinä sitä liemessä olisimme olleet. Parempi on näinpäin, että Niehkalla oli yltäkylin intoa siihen hommaan ja että

osasi itse hommansa hoitaa. Eikä sitä houkutelleet edes papanat ym. pois paimennustyön ääreltä.

Koiran kanssa nääs saattaa tapahtua ihan mitä vaan, mutta niitä ei auta ottaa niin vakavasti. Pitää yrittää pitää mielessä se, että se on hyvä, kun on vaan kivaa yhdessä, meni miten meni. Snellmannin Leila lähetti minulle sähköpostissa hauskan kuvakertomuksensa Nukka-koiransa paimennuskilpailusta. Se ei ollut mennyt oikein putkeen, kun Nukalla oli ollut paljon muuta mukavampaa puuhastelua siellä, papanoitten syöminen ja niissä kieriskeleminen, tuomarin kinttaiden nuuskiminen ym. mutta kuten Leila hyvin asian ilmaisi, yleisöllä oli hauskaa. Taidettiinpas mekin Niehkan kanssa nostaa hymyä katsojien huulille, ainakin emäntänsä toilailut.

Sanoin Niehkalle, että me ei kanneta ollenkaan murhetta paperista, minun mokani se koe hylkäys on, sinä olet mielestäni hyvä, pieni paimentyttö. Vieläpä oikein tomera sellainen. Paperissa pitäisi olla tällainen ruksitettava arvostelukohta: "ohjaaja ihan ulalla ja hylätty". Se olisi ollut meille se ainoa oikea ruksin paikka. Ja olenpa tuon kokemuksen jälkeen yhdestä asiasta varma: siitä nimittäin, ettei minusta ole mihinkään yleisötapahtumiin menijäksi, kun aivot jäätyy jännityksestä ihan lukkoon.

Pääsia on, että sain nähdä sen, että Niehkalla on geeneissä vahva synnynnäinen paimennusvaisto, joka heräsi ja syttyi heti eloon, kun pääsi siihen työhön. Se on ihmeellinen juttu ja sitä oli todella mahtavaa katsella.

Yksi porokoirakerhon ihminen laittoi minulle kokeen jälkeen tällaisen mieltä lämmittävän sähköpostin: "Innokkuutensa takia korvansa menettävässä koirassa on potentiaalia poromiehille poropaimennustyöhön, ei niistä koirista, joita joutuu painostamaan liikuttamaan poroja. Into kyllä tasaantuu kokemusten karttuessa, mutta innottomalle koiralle ei saa paimennuskiinnostusta. Nyt tiedät, että sinun koiralasi on hyvä perimä alkuperäiskäyttöön, ja siksi saat olla hyvin tyytyväinen!"

Niinhän se on ja ennen kaikkea tärkeintä on aina se, ettei mitkään paperit koskaan tule muuttamaan sitä asiaa, että Niehka on se oma rakas koiruli nyt ja aina, minun ystäväni, pikku poropaimen Niehka.

Lahja Nurmela ja Niehka (Seitavuoren Niihtuciehka)
(kuvat: Juha Nyman ja Lahja Nurmela)

Matkalaisten kuulumisia

Tämmöiset ovat ilmeet takapenkillä, kun ajellemme Livoa ja Ylitimoa kohti. Väsyttäähän se joskus, mutta yleisesti tunnelma on odottava ja määränpää mieluisen koko porukalle.

Vaan sitten, kun koittaa takaisinlähdön aika. En tiedä, miten pitäisi olla psykologi ja alkaa ajoissa rauhassa valmistautua siihen karmeaan tosiasiaan, että Livolta on meidän nykyään aina lähdeittä.

Jos sovinnolla päästään takapenkkiin asti, niin heti Ylitimon risteyksessä tulee erimielisyys siitä, mihin suuntaan pitäisi lähteä. Ennätys tilanteeseen suuttumisesta on Tuomaksella, joka tässä loppukesän aikana järjesti 100 km:n itkut, eli Puolangalle asti riitti sanomaa: ”Äiti! Käänny heti takaisin Livolle!”

Ei auttanut muu kuin hakea Puolangan marketista retkievaltasta ja suunnata luonnon helmaan, Hepoköngkälle. Siellä kosken pauhatessa tasoittui mieli ja päästiin taas normaaliin päiväjärjestykseen.

Sakari ja Tuomas matkalla iloisena Livolle!

Anni-Inkeri

Joulutervehdyksiä

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Vutta Vuotta!*

Maire ja Yrjö

Leo ja Pirjo Lopakka perheineen toivottaa,

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Vutta Vuotta!*

*Livolaiset,
Hyvää Joulua teille kaikille
sekä Onnea ja Menestystä Tulevalle Vuodelle!*

Taimi ja Aimo Karvonen

*Rauhaisaa joulunaikaa ja
Onnea Vuodelle 2012!*

Vappu ja Erkki Puhakka

Minnan päiväkirja 9.6. – 20.7.2001

Päiväkirjamerkintöjä Alaskan työharjoittelustani jatkuu..

MA 2.7.2001

Kukaan ei varmaan usko jos sanon, että aamulla Nomesa oli harmaata ja lämmintä oli vain + 10 astetta...

Aamusella askartelin taas käsitöitäni ja kävin postittamassa pari korttia kotimaahan. Taisivatkin olla viimeiset kortit, jotka postittelen enää täältä. Siiten Greg sanoi, että lähdetään koko poppoo vähäksi aikaa työskentelemään labraan. Siellä vierähti pari tuntia, kun osa järjesteli ja pesi lisää välineitä porojen käsittelyä varten ja osa tutki verinäytteitä. Minä pääsin tutkimaan niitä verinäytteitä. Tällä kertaa porosta oli otettu kaksi verinäytettä: toinen oli sitä brucellosista varten ja toista kutsuttiin trace mineraiksi. Sen tarkoituksena oli selvittää, että kuinka terve poro on eli näytteestä selvitetään erilaisia kivennäisainepitoisuuksia.

Ilta oli sitten hieman surullinen, koska Nick lähti kotiin. Myös Greg lähti samalla koneella viikoksi pois hoitamaan asioitaan. Rhonda vuorostaan saapui illalla.

Ja vettä sataa...

TI 3.7.2001

... kuin myös seuraavana aamuna. Lämmintä oli + 10 astetta.

Puskeuduin Rhondan matkaan, kun hän lähti ruokaostoksille. Kävimme samalla reissulla myös "Poronistajien yhdistyksessä", johon kuuluvat kaikki paikalliset poronistajat (poronistajia Sewardin niemimaalla on 15) sekä muistaakseni kolme muuta tahoa. Sain sieltä hieman esitteitä sekä yhdistyksestä että Alaskan poroista.

Siinäpä se sitten päivän kohokohta olikin. Suurin osa päivästä meni siihen, että odotimme, että milloin tulisi sellainen puhelinsoitto, joka komentaisi meidät käsittelemään poroja. Sitä ei kuitenkaan tullut. Aikani kuluksi sitten värkkäsin välillä käsitöitä ja välillä leikin tietokoneen kanssa.

Paivällä näytti jo muuttamaan otteeseen, että ilma kirkastuu, mutta illalla taas satoi vettä. Ihanaa.

KE 4.7.2001

Amerikan 225. itsenäisyyspäivä . Aamulla satoi vettä kuin saavista kaataen. Lämmintä + 10 astetta.

Kymmeneltä heräsin ulkoa kuuluvien ihmeellisiin töräyksiin (minä otan täällä sitten kunnolla takaisin talvellisia univelkoja...) ja Rhonda kertoi, että ne liittyvät itsenäisyyspäivän juhlallisuksiin. Rhonda myös kertoi, että paraati alkaisi yhdeltätoista. Vedin äkkiä kampeet niskaan, söin ja eikun menoksi!

Yhdeltätoista aikoihin ollessani kadun varressa valmiina seuraamassa paraattia, minulle alkoi pikku hiljaa selviämään, että se taisikin olla meneillään silloin tunti sitten. Sitä ne törähdykset olivat meinanneet. No, katselin siinä sitten tunteitolkulla, kun nomelaiset kisailivat kadulla mitä ihmeellisimpiä kilpailuita. Sarjoja oli lähes joka ikälukalle ja sukupuolelle ja lajeina olivat esim. erilaiset pyöräilyt (nopeus, hitaus) ja juoksut, ison kaapelipyörän pyöritys, yksipyöräisellä ajo, potkulaudalla potkiminen, kottikärryn työntäminen painolastin kanssa yms. Kansa näytti olevan innoissaan.

Seisoskeltuani aikana lähdin hieman lämmittelemään lahjavarakauppaan huonoin seurauksin. Tuli hieman osteskeltua kaikenlaista...

Kun tulin kotiin, niin melkein heti Tammy ehdotti minulle, että haluanko lähteä hänen ja Karan kanssa rannalle. Myös Rhonda lähti loppujen lopuksi matkaan. Siellä oli tällä kertaa todella mielenkiintoista. Meri on ollut aika vauhdikas viime päivät ja se olikin tuonut rannalle paljon uutta tavaraa, lähinnä puuta. Mutta löysin minä palan luuta, joka ei ollut ihan tavallisen näköinen (se oli luultavasti jonkun merenelävän) sekä isot, jännät ja hyvin ruostuneet tinaleikkurit. Tietysti myös rantalasin palasia, kiviä ja yksi meritähkinäkin lähti minun matkaani.

Olimme jo Defnen kanssa mietinneet, että mitähän tuo kaunis, punainen hiekka on rannalla. Rhonda osasi kertoa siihen vastauksen. Se oli kuulemma vaan ruostetta. Aikoinaan kullankaivajat ovat heittäneet kaikki vehkeensä mereen, joten merenpohjassa nyt sitten ruostuu mielettömiä määriä rautaromua.

Ilta meni sitten vaan allotellessä. Ja miettiessä, että mitä sitä tekis, ettei ikävystyisi kuoliaaksi...

Amerikan itsenäisyyspäivää juhlistettiin Nomen pääkadulla mm. erilaisilla kilpailuilla

TO 5.7.2001

Kuvassa kaksi porojen radiolähetinpantaa sekä kolme satelliittilähetinpantaa

Tänä aamuna oli ihana herätä! Aurinko nääs herätti minut jo yhdeksältä. Lämmintä silloin oli vasta + 8 astetta.

Kun kerran tuli niin aikaisin (!) kerrankin herättyä, niin hilpaisin ensin postiin postittamaan muutaman kortin ja sitten aloin siivoamaan. Käytin ajastani peräti tunnin ja siivosin toisen kylpyhuoneen. Kesken siivouksen kuulin jo iloutisia, että lähemme piakkoin patikoimaan ja etsimään kuollutta poroa, jolla on radio/satelliittilähetin. Rhonda halusi sen lähettimen takaisin.

Lähdimme patikoimaan Davisin poroaidalta ylilmoja kohti. Eli siis nousimme viereiselle kukkulalle. Kuuntelimme siellä ensimmäisen kerran, että saammeko yhteyttä lähettimeen, mutta mitään ei kuulunut. Laskuimme sitten seuraavaan laaksoon, jossa lähettimen piti olla, ja kuuntelimme useita kertoja uudelleen. Emme saaneet yhteyttä edelleenkään. Lähetintä ja poroa ei siis löytynyt, vaikka etsimme ja kuuntelimme kauan aikaa. Laaksoissa oli vielä muutamassa kohti aika lailla lunta, joten raato lähettimeneen voi olla vielä lumen alla.

Kuulin myös siinä kävellessämme, että Davisin poppoo olisi nyt ilmoittanut, että he eivät aio käsitellä enää poroja. Varmaa se ei vissiin vielä ole. Niin, en siis päässytäkään viime maanantaina sinne Walesiin. Siellä oli loppujen lopuksi käsitelty poroja maanantaina, mutta kukaan ei ollut vaivautunut ilmoittamaan meille. Toivottavasti ne nyt sitten vaan lähiaikoina siellä käsittelevät, että minä pääsen sinne. Muuten tulee itku!

Ja arvatkaas kenen naama hohti taas punaisena illalla aurinkoisien päivän jälkeen...

PE 6.7.2001

Torstain patikointireissulta löytyi karhun syömä (!!) poron raato. Takana Davisin poroaita

Ihana aurinkoinen aamu ja lämmintäkin oli + 10 astetta.

Koikkelehdin sängystä jo yhdeksän aikoihin. Katselin siinä, kun Rhonda soitteli ympäri pitäjää ja otti asioista selvää. Hän sai muun muassa sellaisen asian selville, että Walesissa käsitellään huomenna poroja. Darrell heti soittikin ja varasi itselleen, Evalle ja minulle lennon huomiseksi Walesiin!!! Jee!

Lähdimme sitten Rhondan ja Karan kanssa ostamaan meille hieman evästä sekä kotiin että meille matkaan. Paluumatkalla jäin "kaupungille" tutkimaan yhtä rakennusta, jossa tiesin olevan "Puisto-palvelun". Siellä tutustuin näyttelyyn, joka kertoi jostain siperialaisesta kylästä. Tai paremminkin siellä oli heidän käsitöitään näytillä. Mielenkiintoista.

Samassa rakennuksessa oli myös pieni matkamuistomyymälä, jossa pistäydin myös. Ostin sieltä pari korttia. Nuori tyttö möi ne minulle, otti rahat vastaan ja kirjoitti kuitin. Odottaessani vaihtorahoja tutkin kuittia ja totesin, että ihan niin kuin tytön sukunimi olisi Ojanen. Asia vaivasi sen verran, että kysyin tytöltä asiaa. Ja olihan se. Tyttö kertoi isänsä olevan Michiganista ja, että muistaakseni hänen (sisis isän) isovanhempansa olivat Suomesta.

Karhukin oli nautiskellut hiekkarannasta

Kun pääsin takaisin kotiin, niin hermostuin tekemisen puutetta ja päätin, että alanps siivoamaan keittiötä. En kerennyt kuin aloittaa pölyjen pyyhkimisen, niin Tammy kysyi, että haluanko lähteä keräämään kasveja hänen ja Karan kanssa. Tietysti halusin. Ajeleskelimme taas tunnin verran korpea kohti ennen kuin pysähdyimme ja kävelimme tundralle kytkimään nokka kiinni turpeessa. Tällä kertaa homma oli todella helppo, sillä meillä oli vain 6 sellaista 25 cm x 1 m kokoista aluetta kerättävänä. Ja sattui vielä niin hyvin, että näillä alueilla ei ollut mitään hirveitä kasvinpaljoutta, joten kerääminenkin oli helppoa. Ainoa huono puoli hommassa oli miljoonat säasket, jotka olivat myös riehaantuneet tästä ihanasta lämpimästä ja auringonpaisteesta säästä.

Takaisin tullessamme pysähdyimme rannalle, jossa emme olleet ennen käyneet. Se oli sellainen ranta, että se suorastaan houkutteli ottamaan aurinkoa ja uimaan. Emme kuitenkaan tehneet niin, vaan vain vähän aikaa katselimme, että onko meri tuonut rannalle mitään kivaa. Eipäs siellä paljon muuta ollut kuin isoja puita ja pari valkoista simpukankuorta. Niin, ja olihan siellä karhukin tassutellut ja katsellut kauniita maisemia. Me näes löysimme isot tassunjäljet, eikä ne olleet mitenkään kauhean vanhat...

Ennen kuin tulimme kotiin pistäydymme labrassa viemässä keräämämme kasvit kuivamaan kuivuriin. Ja kun lopulta saavuimme kotiin, niin totesimme, että Carriekin oli palannut takaisin pitkältä lomaltaan. Ilta menikin sitten valmistautuessa huomista Walesiin lähtöä varten.

LA 7.7.2001

Aamulla ilma oli hieman harmahtava, mutta pian se aurinkokin alkoi pilkistämään. Lämmintä puoli yhdeksän aikoihin oli + 10,5 astetta.

Nousin sängystä tosiaankin puoli yhdeksän aikoihin. Sitten siinä söin hieman aamupalaa ja pakkasin loput kamppet. Kymmenen aikoihin lähdimme ajelemaan kohti Cape Smythe Airin terminaalia. Siellä joutuimme odottelemaan puoli kahtentoista ennen kuin pääsimme lähtemään.

Pilotti, Evan takapuoli, minä ja LENTOKONE!

kykin suurimman osan ajasta rannalla, josta bongasinkin heti yhdestä ja samasta paikasta kasan valaan luita. Luut olivat onneksi mielettömän isoja, etten voinut niitä alkamaan sulloomaan reppuun, sillä valkoisen ihmisen on kuulemma laitonta omistaa näitä alkuperäisväestön "käsitöimateriaaleja".

Viideltä käsittely sitten lopultakin alkoi. Oli sekin hieman erilainen kokemus, sillä Davisin hommissa monet asiat on tehty eri tavalla. Nämä miehet kaatoivat maahan jokaisen poron. Ainoastaan ne, jotka olivat olleet ennemmin aidassa tälle kesälle selvisivät siitä kohtelusta. Se oli melkoista viipotusta, sillä maassa saattoi olla neljä – viisikin poroa yhtä aikaa ja meidän täytyi tarkistaa jokainen poro, että onko se jo rokotettu. Jos poroa ei ollut rokotettu, niin me annoimme rokotteen sekä otimme joko poron piltanumeron ylös tai laitoimme sille piltan. Tehtävämme oli myös laittaa kolme satelliitti- ja kaksi radiopantaa poroille.

Walesissa kaikilta poroilta katkaistiin sarvet, siis sekä naarailta että uroksilta. Ja niin ne kuulemma on katkaistu Davisin aidallakin. Olen siis valehdellut, kun olen sanonut, että vain uroksilta. Piltta laitettiin mihin sattuu korvaan, useimmiten vasempaan, joten sukupuolta ei voinut päätellä piltan paikasta.

Minä yritin ensin ottaa tiedot kaikista vasaista ylös eli piltan numeron ja sukupuolen, mutta Eva ja Darrell eivät pärjänneet kaksin, joten menin heille avuksi ensin kirjaamaan tietoja ylös tietoja ja sitten täyttämään "pilttasaksia".

Kahdeksan aikoihin homma oli ohi. Poroja oli ollut noin 350. Sitä en ole varma, että sisältäkö luku myöskin toisen kerran aidassa olleet porot.

Odottelimme Darrellin ja Evan kanssa tunnin verran, että saamme kaikille tavaroillemme ja Evalle kyydin takaisin kylään. Kun ne asiat olivat toteutuneet, niin lähdimme Darrellin kanssa kävelemään kylää kohti. Hän kertoi, että tämä alue on sellaista, että täältä voi löytää fossiileja esim. mammuttien luita. Hänen ystävänsä/työtoverinsa oli löytänyt täältä jonkun ikivanhan luun palasen. Minähän olin hihkua ilosta. Porojen käsittelyä olikin muuten seuraamassa neljä arkeologia, joten kai sitten Darrellin puheissa oli perää.

Pieni hylje heräsi kameran äänen. Makoisaa oli ollut nukkua meritähtien ympäröimänä.

Heitimme kylään päästyämme reput majapaikkaan, minä otin muovipussin ja niin lähdimme Darrellin kanssa hieman ennen kymmentä kävelemään rannalle. Hiitsi, paikka oli kuin paratiisi meikäiselle! Se oli täynnä meritähtiä, simpukoita, kotiloita, luita ja puun kappaleita. Kävelimme todella pitkän reissun ja löysimme muovipussillisen tavaraa, suurimmaksi osaksi kotiloita. Näimme myös takaisin tullessamme pienen hylkeenpoikasen. Voiko suloisempaa näkyä olla kuin nukkua tuhisava, pitkäviiksinen pieni hylkeenpoikanen. Pääsin otusta metrin päähän ennen kuin se heräsi ottaessani siitä valokuvan. Ja sinne rannalle se jäi vielä sittenkin koisimaan, kun me lähdimme jatkamaan matkaa. Darrell vain valitettavasti meinotteli, että poikanen ei varmaankaan selviä, koska se on erossa emostaan. Nyyh! Darrell löysi myös reissultamme mursun pääkallon, jota kuvailin innossani. Näimme myös kaksi venettä merellä ja aamulla kuulimme, että ne olivat olleet valaanpyytäjien veneitä.

Oli muuten jännä, että niemen sillä puolella oli niin mielettömästi kaikenlaista tavaraa ja toisella puolella (poroaidan puolella) vain muutamia pieniä, kiviä, simpukoita ja kotiloita. Mutta tämän puolen "tavarat" tulevatkin Venäjän ja jopa Kiinan puolelta.

Vasta hieman jälkeen yhden tulimme rannalta pois.

Yö oli uskomaton. Minä valtasin olohuoneen sohvaa, sillä en halunnut nukkua lattialla. Ei sohvakaan ollut kyllä mitenkään houkutteleva. Darrell joutui siis nukkumaan lattialla. Eva oli mennyt toiseen taloon yöksi. Huushollissa oli todella lämmintä, mutta nukkuminen ei vain oikein innostanut siinä loukossa. Yah!

Darrell ja meidän ihana yöpaikkamme...

Aamulla nousin ylös jo puoli yhdeksältä, kuten myös Darrell. Siinä odottelimme pari tuntia ennen kuin talonväki vasta heräsi. Aamu oli todella ihana ja aurinkoinen.

Darrell siinä soitteli aamusella meille paikat yhdeltä lähtevään koneeseen. Olisi ehkä ollut hyvä, jos olisimme jääneet vielä varalta pariksi päiväksi, sillä oli pieni mahdollisuus, että jos huomenna olisi ollut uusi käsittely. Mutta Darrell oli sairas ja mekään Evan kanssa emme olleet älyttömän halukkaita jäämään. Minä olisin muuten tykännyt olla siellä, mutta kun se yösiä ei ollut oikein houkutteleva...

Ennen lähtöä vielä käväsin rannalla ottamassa pari kuvaa isosta kalastajaveneestä, joka oli päällystetty jollakin nahalla. En ole varma, että oliko se mursun vai valaan nahkaa. Vene oli vain pelkkä kehikko, jonka ulkopuoli oli vuorattu sillä nahalla.

Hieman ennen yhtä meitä tuli kyyti hakemaan kentälle. Emme kerinneet odottaa kuin muutaman minuutin, niin näimmekin jo sinisen pienen koneen kaartavan ilmojen halki kentälle. Koneeseen ei tullut tälläkään kertaa muita matkustajia kuin me (arvatkaas, kuka istui taas pilotin vieressä...). Emme kuitenkaan lentäneet suoraan Nomeen, vaan lensimme ensin puolisen tuntia, että pääsimme Shismarefin kylään. Sieltä otimme lisää väkeä koneeseen. Laskeskelin siinä, että koneeseen mahtuu ainakin 7 ihmistä, luultavasti 9, pilotin lisäksi. Shismaref sijaitti myöskin meren rannalla, mutta oli huomattavasti suurempi paikka kuin Wales. Ai niin, näimme matkalla kaksi porotokkaa. Pilotti totesi siihen, että jos me näemme jotain mielenkiintoista, niin me voimme kääntyä takaisin tutkimaan tilannetta tarkemmin. Oli se vähän erilaista kyytiä kuin isossa koneessa. Ei tuollainen taitaisi onnistua jossain Anchoragen ja Frankfurin välisessä lennossa.

Shismarefista lähdimme sitten Nomea kohden. Lento kesti noin 45 minuuttia. Matkan varrella oli aivan mielettömiä maisemia! Suorastaan häikäiseviä!

Nomessa olimme vähän jälkeen kahden. Myös siellä oli aivan mahtavan lämmin ja aurinkoinen ilma! Siinä sitten odottelimme matkatavaramme ja yritimme soittaa kotiin, että tulla hakemaan. Mutta siellä oli koko ajan joku puhelimessa, joten tulimme Cape Smythe Airin autolla kotiin. Kotisalla kuulumme, että Davisin poppoo saattaa käsitellä poroja tänä iltana. Muita suurempia uutisia sitten ei ollutkaan. Kuuden aikoihin lämmintä oli muuten + 13,5 astetta. Travis oli lähtenyt sillä aikaa kotiin.

Loppu päivä meni siinä, että söin ja purin kampeeni sekä pesin mereneläväni ja jaoin osan niistä tytöille. Tytöt olivat aika innoissaan. Mulle niitä otuksia taisi jäädä vielä liikaakin, joten voi olla, että kunhan pakkaan kampeitani, niin niitä täytyy vielä karsia. Tai sitten minun vaatteita... Reilun viikon päästä voin aika lailla raapia päästäni asian suhteen.

Iltä sitten odotettiin puhelinsoittoa Davisin poppoolta, mutta sitä ei tullut.

Sitä minä en muuten ymmärrä, että kun Rhonda kerran sanoi minulle, että Alaskassa ei ole karpäsiä. Mutta kyllä minä niitä olen nähnyt niitä esim. Faye-mummon talossa ja Kuzitrinin joella.

Minä ja nahkapäällysteinen kalastajavene

Minna Perttu

Hirvipeijaat

Livon metsästysseuran hirvipeijaat pidettiin koululla 5.11. kello 12.00 alkaen. Hirviporukka oli laittanut pöydät koreaksi jo edellisenä päivänä. Lihaa käristettiin lähes 80 kg, ettei lopu kesken.

Porukkaa kertyi paikalle n. 170 henkilöä ja ruoka näytti maistuvan hyvin. Ruokailun päätteeksi juotiin vielä kahvit. Täysillä vatsoin alettiin pitämään perinteistä huutokauppaa lopusta käristyksistä, olipa mukana tuorettakin lihaa noin 10 kg valmiiksi leikattuna. Kauppa kävi erittäin hyvin ihan kohtuullisin hinnoin.

Keittiössä riitti hommaa. Tiskivuorossa Janne ja Olli

Sitten oli vuorossa arpajaiset, palkintoina tietenkin lihaa: vasan paistit 17 kg ja 11 kg ym. tavarapalkintoja. Salmelan Kirsiä onni suosi isomman paistin osalta pienempi matkusti Haukiputaalle Väänäsen perheelle.

Peijaisväkeä

Peijaat oli taas kerran onnistunut tapahtuma! Kiitokset ahkeralle hirviporukalle järjestelyistä!

MAAN VUOKRAAJILLE ERIKOISKIITOKSET,
ETTÄ OLLAAN SAATU KÄYTTÄÄ MAITANNE TÄHÄN HARRASTUKSEEN!

Alpo

Joulutervehdyksiä

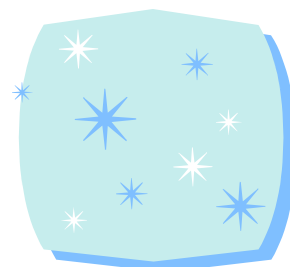
*Lumiharsoon peittyä maa,
ilmassa leijuu jo joulun taika.
Aattona kiire jäädä saa,
on yhdessäolon aika.*

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta vuotta*

Terttu ja Paavo

*Jouluyötä tähdet valaisee,
joulurauha täyttää sydämen.*

*Hyvää Joulua ja
onnellista uutta vuotta 2012*

Irma

Kauneimmat joululaulut joulupuurolla

Tänä vuonna aloitimme joulujuhllaisuudet ylimääräisellä yleisellä kokouksella valitsemalla Livokkaalle uudeksi puheenjohtajaksi Puhakan Arin. Onnea Arille valinnasta ja tervetuloa jälleen mukaamme veturiksi! Suuri kiitos myös Alpolle kuluneista vuosista kyläpäällikkönä! Paljon olemme saaneet yhdessä aikaan.

” Kinkku kainalossa on hyvä hymyillä”. Voittoisa pariskunta Aaro ja Taimi Perttu.

Jo ennen kokousta juhlistimme Livokkaan kymmenvuotista taivalta ja kahvitelimme luumukakulla juhlan kunniaksi. Pirjo olikin tehnyt kaksi makoista kakkua juhla- väen hotkittavaksi! Ja kyllä niitä hotkittiinkin, sillä kakuista ei jäänyt kuin yksi pieni palanen jäljelle päivän päättyessä!

Joulujuhllaisuudet kestivät kokonaisuudessaan yli kahden tunnin. Saimme nauttia kauneimmista joululauluista Elina Jylhänlehdon säestäessä, nuorison kauniista lauluesityksestä joulu-evankeliumeineen, tiernapojista (-tytöistä) sekä manteleista puurossa ja perinteisestä kinkunpainonarvauksesta. Mukava yllätys oli myös Livon koulun monivuotisen opettajan Aimo Karvosen muistelupuhe Livokkaan kymmenvuotista taivalta onnittellen.

Vuoden kyläläiseksi tänä vuonna tuli valituksi Maila Uusi-Illickainen, joka on kymmenen vuoden aikana tehnyt monenlaisia talkoita kylämme hyväksi. Maila on erityisesti ollut ”kukkaistytönä” monessa tapahtumassa huolehtien tilojen koristelusta. Viime kesänäkin taisi tulla monta kukkaa kerättyä mm. sukujuhlien koristeluihin.

Vuoden kyläläinen 2011:
Maila Uusi-Illickainen

Varmaan monen nuoremman osallistujan mielestä juhlan jännittävin hetki oli pukin odottaminen ja lopulta saapuminen. Tänä vuonna pukille olikin tullut ikää lisää reilusti, sillä hän käveli melkoisen kyyryssä, mutta muisti näytti vielä toimivan hyvin, sillä pukilla oli ainakin livolaisten nimet hyvin muistissa. Se vain jäi hieman huolettamaan, kun pukille oli tullut melkoinen yskä näin joulun alla. Toivottavasti se kerkiee parantua ennen jouluaaton kiireitä. Jäikin väkisin hieman harmittamaan, että ei tullut pukille annettua mukaan ”harakka”- yskänlääkettä yskää häättämään. Mutta toivotaan kaikki parasta, että pukin yskä on parantunut, kun jouluaattona jälleen nähdään!

Minna

Puhakan Puristuksen hieronta

Puhakan Puristuksen Anne Puhakka joutuu valitettavasti perumaan kevään hieronta-aikansa. Ilmoitamme hetimiten, kun Annen hieronta-aikoja on jälleen saatavilla.

Livolaisille suurkiitokset kuluneesta vuodesta!

*Rauhallista Joulua ja
Mahtavaa Uutta Vuotta 2012!*

Anne Puhakka

Livokas ry:n varsinainen kokous Livon koululla su 9.10.2011 klo 12

PÖYTÄKIRJA

- 1. Kokouksen avaus**
Livokas ry:n puheenjohtaja Alpo Turpeinen avasi kokouksen ja toivotti kokousväen tervetulleeksi. Avauksessa hän esitteli Livon harrasteet – investointihankkeen jatkosuunnitelmaa.
- 2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
- 3. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi**
Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.
- 4. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta**
Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Alpo Turpeinen ja sihteeriksi Anni-Inkeri Törmänen.
- 5. Kahden pöytäkirjantarkastajan ja ääntenlaskijoiden valinta**
Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Kauko Juutinen ja Aaro Perttu. He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
- 6. Vuoden 2010 vuosikertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajain niistä antama lausunto**
Anni-Inkeri Törmänen esitteli vuoden 2010 vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen sekä luki tilintarkastajain niistä antaman lausunnon.
- 7. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille**
Tilinpäätös vahvistettiin ja vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille.
- 8. Vuoden 2011 jäsenmaksun, kannatusmaksun, ja yhteisöjäsenmaksun suuruus.**
Päätettiin säilyttää henkilöjäsenen jäsenmaksu viidessä (5) eurossa vuodelle 2012. Kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan.

Yhteisöjäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 100 euroa, joka sisältää Livon sanomien vuosikerran sekä nimen Livon koulun ilmoitustaululle.
- 9. Vuoden 2012 toimintasuunnitelma ja talousarvio**
Anni-Inkeri Törmänen esitteli ensi vuoden 2012 toimintasuunnitelman ja talousarvion. Kokous hyväksyi ne vuoden 2012 toiminnan suuntaviivoiksi.
- 10. Hallituksen puheenjohtajan vaali**
Päätettiin järjestää ylimääräinen yleinen kokous puheenjohtajan valitsemiseksi. Kokouspäiväksi sovittiin Kauneimpien joululaulujen päivä joulukuussa 2011.
- 11. Hallituksen jäsenten vaali erovuoroisten osalta (Virve S. ja Mikko S.)**
Valittiin erovuoroiset jatkamaan hallituksen jäseninä.
- 12. Kahden toiminnantarkastajan ja kahden varatoiminnantarkastajan valinta**
Valittiin toiminnantarkastajiksi Kaisu Puhakka (varalle Teija Mustonen) ja Risto Puhakka (varalle Niilo Kokko).
- 13. Yhdistyksen kokousten kokouskutsutapa ja sanomalehti, jossa kokouskutsu julkaistaan**
Päätettiin jatkaa entistä käytäntöä julkaisemalla kokouskutsu Iijokiseutu-lehdessä.
- 14. Kyläsuunnitelman päivitys**
Päivitettiin toteutettavat toimet vastaamaan nykytilannetta poistamalla suokohde tavoitteista, koska sen rakentaminen on jo toteutunut tai pitkällä toteutumassa.

15. Kylää koskevat hankkeet

- Livon harrasteet –investointihanke 1.5.2010 – 30.4.2013, Jomma ry
- Seurojentalo Ruostehovin kunnostuksen 2. vaihe
- Vesistökuunnostus

16. Muut asiat

Vapon toimittamasta pelletistä päätettiin antaa palautetta tavaran toimittajalle, koska laatu ei ole täyttänyt sille asetettuja vaatimuksia

17. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.42.

Livolla 9.10.2011

Alpo Turpeinen (pj.)

Anni-Inkeri Törmänen (siht.)

Kauko Juutinen (ptk:n tark.)

Aaro Perttu (ptk:n tark.)

Maa- ja kotitalousnaisten kuulumisia

Näin joulun alla varmaan meillä kaikilla on näitä joulukiireitä, mutta pistin hiukan kuulumisia.

Tänä syksynä olemme olleet ahkerina kesän jälkeen. Olemme joka viikko pitäneet käsi-työiltaa perinteisesti tiistaisin. Porukka on ollut ahkeraa, vaikka työkiireet joskus väsyttää meitä, jotka tässä vielä kuljemme.

Syksy oli toisaalta pitkä ja sateinen sekä surua osalla meistä, joka aina koskettaa meitä kyläläisiä. Tulee pysähtymisen aika. Näin joulun alla kuitenkin vietämme joulujuhlaa ja nautimme yhdessä olosta.

Ainon osalta kerron sen verran kuulumisia, että hän on Tuohikodissa tällä hetkellä, jos jollakin tekee mieli katsomaan. Tolpassa Aino varmaan käy silloin, kun joku hakee ja huolehtii, sillä Ainon näkö on tosi huono ja kuulokaan ei tahdo olla enää hyvä. Mutta kyllä Aino oli ihan pirteä, kun viimeksi kävi kotona kaksi yötä. Livolaisille lähetti terveisiä ja varmaan hiljalleen toipuu näistä vaikeista asioista.

Luonto alkaa olla taas kauniissa lumipeitteessä ja itse näin haaveilevana ajattelen, että se on kuin satumetsä, jota meidän kaikkien pitäisi muistaa ihailla ja miettiä, että missä ne pienet satuolennot siellä viirottavat, tontut, enkelit ja metsän keijut?!

Itse omalta osalta toivon kaikille oikein

Hyvää ja Rauhaisaa Joulun aikaa.

Lämpimin jouluajatuksin,

Ulla

Livokkaan käyttömaksut ja muut hinnastot vuodelle 2012

- * Livon koulun käyttömaksut kylällä toimiville yhdistyksille:
 - 100 €/vuosi, sisältäen tiedotustilaa Livon Sanomissa TAI
 - 50 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti.
 - 10 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali
- * Livon koulun käyttömaksut muille:
 - 100 €/tilaisuusvrk, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin voi kuitenkin pitää avoinna.
 - 150 €/tilaisuusvuokra, joka käyttää koulun keittiötä ja varaa koulutilaa laajasti. Hintaan sisältyy astiat. Kioskin pitää olla kiinni.
 - 30 €/tilaisuus; luokkahuone tai jumppasali
- * Käyttömaksut yksityisille ihmisille käsityöharrastuksissa:
 - 20 €/vuosi
 - 2 €/kerta
- * Livokkaan
 - astiavuokra 20 €/kerta
 - isojen kattiloiden vuokra 1 kpl 3 €, 2 kpl 5 €
 - perkolaattorin vuokra 20 €/kerta
 - lämpölevyn vuokra 10 €/kerta
- * Jäsenmaksut 2012
 - henkilöjäsenen jäsenmaksu 5 €
 - kannatusmaksua saa maksaa sopivaksi katsomansa summan
 - yhteisöjäsenmaksu 100 €, sisältäen Livon sanomat -lehden vuosikerran
- * Livon Sanomien vuoden 2012 tilaajahinta 22 €/vuosi ja irtonumeron hinta 8 euroa
- * Livokkaan saunan hinnasto
 - hinta 5 €/hlö
 - minimihinta lämmityskerraksi 10 € ja maksimihinta 50 €
 - vuokralaisille vuokraan kuuluu 2 saunakertaa/vko, ylimääräiset saunakerrat 10 €/kerta
 - säännöllisiltä saunojilta (esim. 1 krt/vko) peritään tuntihinta 10 €/h.
 - perhesauna 20 €/1 h (2 aikuista ja 2 lasta)
- * Pesukoneen käyttömaksu 4,50 €/kerta, kuivausrummun käyttömaksu 5 €/kerta
- * Vaunualueen hinnasto:

SÄHKÖPAIKAT	ILMAN SÄHKÖÄ
- kesävrk 15 €	- kesävrk 10 €
- talvivrk 20 €	- talvivrk 10 €
- kesävko 90 €	- kesävko 50 €
- talvivko 120 €	- talvivko 50 €
- kesäkausi 220 €	- kesäkausi 150 €
- talvikausi 340 €	- talvikausi 150 €

Kesäkausi 1.5. – 30.9., talvikausi 1.10. – 30.4. Kumpikin kausi sisältää 60 käyttövuorokautta.

Telttapaikka 10 €/vrk.

Majoittujille kuuluu hintaan ilmainen internetinkäyttömahdollisuus.

LASTENNURKKA

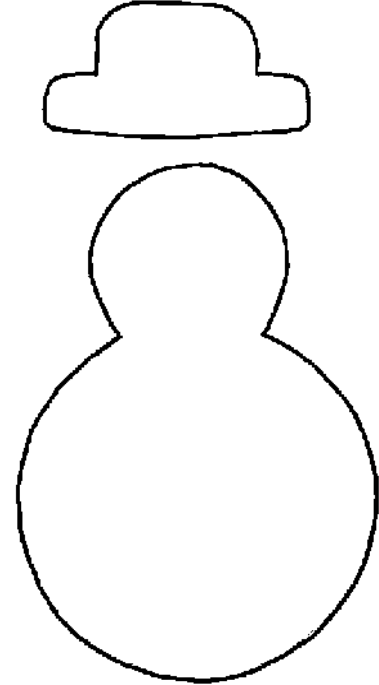

LAULU Lumiukot

Lumiukot, lumiukot ketjussa kulkee
Nysäpiipun, nysäpiipun suuhunsa sulkee
Kädessä on keppi ja nappina on hiili
Ketterä on kulkemaan, kuin automobiili.

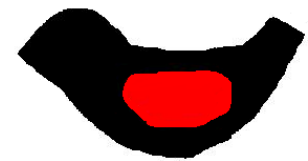
Lumiukko, lumiukko pyöreä kuin pulla,
hauska on sun kerallasi leikkimähän tulla
Olalle he taputtavat ystävää ja veikkaa,
hangella heittelevät kupperiskeikkaa.

Lumiukko lumiukko hauska on vasta
silmät ovat hiilestä ja nenä porkkanasta .
Iloisesti se hyppelee kun pakkanen vain paukaa,
lämpimällä laihtuu voi voi ukko raukkaa.

LUMIUKKO-ASKARTELU

Piirrä valkoiselle paperille mallinmukainen lumiukko. Piirrä hattu mustalle kartongille. Piirrä tussilla lumiukolle silmät sekä suu ja hiilinaipit. Leikkaa oranssista kartongista porkkana nenä tai piirrä se oranssilla värillä. Lopuksi leikkaa ja liimaa lumiukko ja hattu korttipohjakartongille. Lumiukkokortilla voit lähettää talviset terveiset ystävällesi.

HELPPO PUNATULKKU ASKARTELU

Leikkaa mustasta kartongista kaksi punatulkkua. Leikkaa sitten kumpaankin punatulkkun mahaan reikä. Ota punaista silkkipaperia ja liimaa se toisen punatulkkun taakse. Liimaa toinen punatulkku kartonki silkkipaperin päälle. Kiinnitä punatulkku ikkunaan tai laita siihen lanka ja ripusta roikkumaan.

Olkoon joulun tunnelma
lämmin, aito, juhlava!
Uusi vuosi puolestaan
tuokoon onnen tullessaan!

Hoitola Solivo

Kursseilla on tullut hypättyä syksyn mittaan, ja nälkähän se kasvaa syödessä. Tosin näitä opittuja taitoja voisi jo tuoda käytäntöönkin. Joten olet tervetullut virkistymään hyvän olon lähteelle.

Tarjolla olisi monenlaisia hoitoja ja hierontaa niitä halajaville. Klassisen hieronnan lisäksi voit nauttia suklaahieronnasta tai kokeilla tehokasta hunajahierontaa. Vilukissalle kuumakivihieronta on miellyttävä kokemus ja stressaantuneelle voi apu löytyä intialaisesta päähieronnasta. Kynttiläöljyhieronnan eteeriset öljyt houkuttelevat rentoutumaan ja antavat uutta puhtia elämään.

Jokaisesta hoidosta teen elämyksen vain Sinua varten. Hoitoja teen kotonani tai kotikäynteinä.

Tänä jouluna kannattaakin hankkia hemmottelua pukinkonttiin lahjakortin muodossa, joten soita tai pyörähdä pirtissä.

Sonja
Hoitola Solivo
puh. 044 – 9996 309

Hoitola Solivon hinnasto 1.1.2012 alkaen

Klassinen hieronta	30 min	15,-
	45 min	25,-
	60 min	35,-
	90 min	45,-
	120 min	55,-
Hunajahieronta selälle tai selluliittialueelle	60 min	35,-
Hunajahieronta kasvoille ja dekolteelle	30 min	25,-
Kuumakivihieronta	60 min	45,-
Suklaahieronta	60 min	35,-
Kynttiläöljy-/aromahieronta	60 min	35,-
Intialainen päähieronta	30 min	25,-
	45 min	35,-
Reikihoito	30 min	15,-
	60 min	25,-

Kotikäynnit + 5,-

Kuumat kivet klassiseen hierontaan + 10,-

Lämpöpakkaus sisältyy hieronnan hintaan.

LOPPUVUODEN 2011 PUOLIHIERONTA 45 MIN HARJOITUSTYÖNÄ 15,-

TUTUSTUMISTARJOUKSENA TAMMIKUUSSA 2012 KAIKKI HOIDOT – 20 %

Ilmoitustaulu

- ✓ Seuraava Livon Sanomat ilmestyy huhti - toukokuun vaihteessa. Jos haluat kirjoituksesi yms. lehtemme, toimita se Tietotuvalle tai Minnalle **MAALISKUUN LOPPUUN MENNESÄ**. Toivoisimme juttujen tulevan ajoissa lehden teon helpottamiseksi. Jos Sinulla on jotain kysyttävää, ota yhteyttä lehden tekijöihin.
- ✓ Ottaisimme mielellämme vastaan uusilta kirjoittajilta juttuja lehtemme. Mikäli Sinulla runosuoni sykkii, niin otahan yhteyttä lehden tekijöihin.
- ✓ Suoramyyntin tilityspäivät sekä kirpputorin vaihto- ja tilityspäivät ovat talvella 2012: **la 14.1., la 4.2., la 25.2., la 17.3., la 7.4., la 28.4 sekä 19.5.** **Pieniä muutoksia voi vielä tulla. Kannattaa tarkistaa netistä tarkat päivät.** Lisätietoja sekä varauksia kirpputorille ja suoramyyntiin voit kysellä Minnalta (040 - 504 9663). HOX: Kirppiksellä paljon hyvää tavaraa myynissä (esim: kaksosten rattaat ja uusia kankaita). Kannattaa tulla kurkkaamaan!
- ✓ Joulun tunnelmaa on korostanut perinteisesti kylän raitille laitetut jäälyhdyt kynttilöineen. Tehkäämme siis jälleen tänä jouluna jäälyhtyjä (mikäli sää meille jäälyhtyjien teon sallii..), jotta saisimme Livon vanhantien valaistua ja lisäksi Kirsiojantietä niin pitkästi kuin suinkin. **Sytytetään kynttilät lyhtyihin jouluaattona illan hämärtyessä.** Mikäli jäälyhtyjä saamme tehtyä, niin myös muutamia jäälyhtyjien sytyttäjiä kaipailisimme. Jos halukkuutta löytyy, niin Minnalle voi ilmoittautua.
- ✓ Livokkaan jäsenmaksulomakkeet lähetetään kaikille Livon Sanomat tilanneille jäsenille lehden 3/2011 välissä. Jäsenet, jotka eivät ole lehtä tilanneet saavat erillisen jäsenmaksukirjeensä tammi-kuun alkupäivinä. Tietysti voit käydä maksamassa jäsenmaksusi myös suoraan kioskille. Mikäli et halua enää olla Livokas ry:n jäsen, niin ilmoitathan siitä meille, niin poistamme Sinut jäsenrekisteristämme.
- ✓ Livon Sanomien tilaajahinta sekä lehden irtonumeron hinnat pysyvät ennallaan vuonna 2012 eli lehden tilaajahinta on edelleen **22 €/vuosi** ja irtonumeron hinta **8 euroa**.
- ✓ Vain Livokkaan jäsenillä on mahdollisuus saada @livo.fi -päätteinen sähköpostiosoite. Osoitteesta menee 5 euron vuosimaksu. Mikäli haluat itsellesi ko. osoitteen, ota yhteys [livokas\(at\)livo.fi](mailto:livokas(at)livo.fi).
- ✓ Mikäli olet kioskilla vihkoasiakas, pyytäisimme Sinua maksamaan vihkosi tyhjäksi ennen vuoden vaihdetta, jotta kirjanpitäjän työmäärä hieman helpottuisi.
- ✓ Mikäli Sinulla olisi aiheideoita Ikäihmisten lomapäiville, pyydämme Sinua ottamaan yhteyttä Livokkaan hallituksen jäseniin ja kertomaan ideoistasi.
- ✓ Livokas on yrittänyt selvittää aluekeräyspisteasiaa syksyn aikana, mutta emme vielä ole saaneet Kaupungilta tarkkaa tietoa pisteiden ohjeista ja toiminnasta. Sen verran asia on kuitenkin auennut, että alkuvuodesta on tulossa asiakaskyselyä jätehuollosta ja sen kehittämistarpeista. Katsotaan siis olemmeko seuraavassa Livon sanomissa viisaampia.
- ✓ Jos olet voita vailla, niin Koululta kannattaa käydä kurkkaamassa, että vieläkö sitä on meidän varastossamme. Ainakin sitä on hieman reilumasti varastoihin varattu...

Palveluita

Maan-, soran- ja puunajoa, lumitöitä

Yrjö Perttu 0400 – 917 950

Koneellinen puunkorjuu, polttopuuta

Jarmo Puhakka 0400 – 805 601

Poronlihaa

Eero Niemi 040 – 511 9266

Taksi

Sami Konttila 040 – 537 4668

Rakennuspiirustukset (mökkit, saunat, asuinrakennukset)

Eero Niskasaari 0400 – 243 158

Hiusten leikkaus, luomuperunaa

Anni-Inkeri Törmänen 040 – 545 7162

Sahaus, puutavara, polttopuut, muhat, puunajo

Kauko Juutinen 0400 – 294 454 Tarmo Tolonen 0400 – 188124

Traktori- ja kaivurityöt

Pekka Törmänen 040 – 535 5834

Livojoki Camping

Ranuantie 1405, 044 - 272 2230

Mansikoita, perunoita

Hannu Nissi 040 - 414 6118

LVI- työt

Urpo Uusi-Illikainen 040 – 523 6683 Esa Uusi-Illikainen 0400 – 697 176

Leivonnaisia, kakkuja

Ulla Salmela 040 – 526 1897

Saha- ja höylätavaraa, polttopuuta

Arvo Laakkonen 040 – 5491348

Hierontaa

Koulutettu hieroja Anne Puhakka 040 – 592 3292

Rahtikuljetukset ja maansiirto

Matti Luokkanen 040 – 586 2067

Kulkurin Hopeapuoti Ay

Minna 045 – 631 6361 Tiina 040 – 503 2891 Liisa 0400 – 496 107

www.kulkurinhoapepuoti.com

Kotikampaamo Ritun hius

Hakosaarentie 11, Livo

Ritva Murtoniemi 050 - 355 0943

Hoitola Solivo

Sonja Törmänen 044 – 9996 309

Livolla tapahtuu

Alkaen ma 2.1.2012 klo 19.15 – 20.00
Kansalaisopiston zumba Livon koululla

Alkaen to 5.1.2012 klo 19.00 –
Kuntoklubi Livon koululla

Ma 9.1.2012 klo 10 - 13
Seurakunnan perhekerho Livon koululla

Alkaen ti 10.1.2012 klo 17 – 18.30
Seurakunnan Tappikerho Livon koululla

Alkaen ti 10.1.2012 klo 18.00 – 21.00
Kansalaisopiston hopeaketju- ja korukurssi Livon koululla

Ti 31.1.2012 klo 12 - 14
Terveystieteiden vastaanotto Livon koululla

Ke 23.2.2012 klo 11 -
Ikäihmisten lomapäivät Livon koululla

Ti 28.2.2012 klo 12 - 14
Terveystieteiden vastaanotto Livon koululla

Ke 14.3.2012 klo 11 -
Ikäihmisten lomapäivät Livon koululla

Ti 27.3.2012 klo 12 - 14
Terveystieteiden vastaanotto Livon koululla

La 31.3.2012
Perhekahvila yhdessä Perhekeskustöryhdistyksen kanssa

Ti 24.4.2012 klo 12 – 14
Terveystieteiden vastaanotto Livon koululla

Ke 18.4.2012 klo 11 -
Ikäihmisten lomapäivät Livon koululla

Ti 1.5.2012 klo 12 -
Vappuhulinat Livon koululla

Su 13.5.2012
Äitienpäiväjuhlassuoksia

**Muistakaa aina seurata ilmoitustauluja ja kotisivuja (www.livo.fi),
sillä**

Jouluihoa kaikille toivottavat myös Kotolan karvaiset ja karvattomat tontut!

tapahtumakalenteri elää jatkuvasti!

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta kaikille
Livon Sanomien lukijoille!*